National Library
Bibliothèque Nationale
AUG 1979
SECTION
NEW
SEC
JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 30. SESTDIENA, 1979. GADA 28. JŪLIJS 29. GADS
SATURDAY, JULY 28, 1979

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2248 Cena 70 centu

Padomju flote Baltijas jūrā

Pēc rietumu jūras spēku vadības vērtējuma, Pad. savienības flote Baltijas jūrā kļūst arvien draudīgāka. Pašu dēvētajā „Miera jūrā" krievi izmēģina jaunas klases kuģus, ar kuriem rietumvalstis šinī jūras platībā nevar mēroties. Jaunās ātrlaivas ar nesējspārniem spēj sasniegt 100 km stundā un pat vairāk. Vismodernākās vācu zemūdenes turpretim sasniedz tikai 70 km stundā.

Jaunās klases padomju ātrlaivas, kuras NATO vadība sauc par „Sarancha", pēc ekspertu domām, ievērojami uzlabo krievu ieroču kvalitāti Baltijas jūrā, kuriem rietumvalstu aizsardzībā jāatrod atbilde. Vērā liekams šo kuģu tipu pastiprinātais apbruņojums. Uz tiem uzmontētas platformas lidķermeņu izšaušanai uz ienaidnieka kaŗakuģiem, kā arī katapultšā raķešu izšaušanai pret lidmašīnām. Spārnu ātrlaivas apbruņotas arī ar pastiprinātu artileriju.

Rietumu jūrasspēku virsnieki uz šādu apbruņojumu raugās ar bažām, jo ieroču skaits un pārsvars šīs kuģu vienības padara bīstamākas. Rietumvalstīm līdz šim šādā koncentrācijā ieroči novietoti tikai uz lielajiem kuģiem — fragatām un iznīcinātājiem. Nesamērīgi augstās izmaksas dēļ no NATO valstīm vienīgi ASV nopietni sākušas līdzīgas tipa ātrlaivas ieviest savā flotē.

Bez spārnotajām ātrlaivām Pad. savienība militārajām vajadzībām sākusi izveidot „gaisa spilvenu" vienības. Par to nesen rakstīja Austrumvācijas armijas laikraksts Volkarmee. Šīs „gaisa spilvenu" laivas domātas tanku un artilerijas ātrai izcelšanai krastā. Laiva ir 200 tonnas smaga, spēj sasniegt 110 km stundā un pārvarēt visus sēkļus un līdz pusotra metra augstus krasta aizsprostus.

Pad. savienības „Baltijas sarkankarogotā flote" Baltijas jūrā nopietnos brīžos ir spējīga ātri steigties palīgā Atlantijas vienībām un nobloķēt kuģu satiksmi starp ASV un Eiropu. Baltijas jūrā novietoti vairāk nekā ceturtā daļa padomju jūrasspēku. Tos apkalpo 30 kuģu būvētavas un remontdarbnīcas. Varšavas pakta flotes vienības nepārtraukti uzturas pie Baltijas jūras ieejas Ziemeļjūrā — Lielā Beltā un Zundā.

Nav nekāds noslēpums, ka Pad. savienības jūras spēku vadība kaŗa vajadzībām sagatavojusi arī milzīgo transporta un pat zvejas floti, kas atrodas visās pasaules jūrās. Uz visiem zvejas kuģiem novietotas elektronikās noklausīšanās ierīces. Tirdzniecības kuģi ved līdz milzīgas pārtikas rezerves papildinājumus kaŗakuģiem.

Slepenā norādījumā visiem kuģu kapteiņiem Maskava izdevusi paroli: „Kaŗa gadījumā pirmā salve izšķirs — būt vai nebūt!"

P. B.

Ziedošā vasara J. Liģera fotostudija

Vēl viena valsts norakstīta zaudējumos

Kā jau īsumā ziņots, Nikaragvas prezidents, 53 gadus vecais Anastasio Samoza 17. jūlijā padevies kreiso partizānu + sandinistu spiedienam un pēc septiņu nedēļu cīņām devies trimdā uz Floridu. Viņa pēctecis Francisko Urkujo arī atkāpies, un partizāņi ieņēmuši Nikaragvas galvaspilsētu Managua. Kreiso sandinistu partizānus apmācījusi un ar ieročiem apgādājusi Kuba.

Prezidents Samoza izteicies, ka viņa valdības izbeigšanā vainojama internacionālā sazvērestība, Centrālamerikas valstis — Sansalvadora, Hondūra un Gvatemala — nobažījušās par kreiso sandistu panākumiem. Kolumbijas ārlietu ministrs izteicies, ka Andu pakta piecas līdzdalībnieces valstis, Kolumbija, Venecuēla, Ekvadora, Bolivija un Peru, dāvājot Nikaragvas nemierniekiem „pilnīgu atbalstu".

Nikaragvas nacionālās gvardes pretestība sabrukusi. Gvardes jaunais komandieris ģen. Mejia kontaktējies ar sandinistu juntas pārstāvjiem, lai izstrādātu valsts pārņemšanu. ASV vēstniecības personāls atstājis Nikaragvas galvaspilsētu.

Kārters pārkārto kabinetu

Divas dienas pēc uzrunas amerikāņiem televīzijas pārraidījumā, ASV prezidents Džimijs Kārters lūdzis visiem saviem kabineta locekļiem un augstākajiem Baltā nama personālam iesniegt atkāpšanās lūgumu. Atkāpšanās piedāvājums dod prezidentam Kārteram brīvas rokas valdības pārkārtošanai un politikas pārveidošanai, kas savukārt varētu veicināt viņa pilnvaru pagarināšanu nākošajam prezidentam 1980. gada prezidenta vēlēšanām. Sagaida, ka Kārters tuvākā laikā paziņos, kas no līdzšinējiem kabineta locekļiem paliks valdībā. Atkāpšanās lūgums skar arī ASV sūtni Apvienotajās Nācijās Andrjū Jongu.

Kaŗa noziegumu prāvas vēl 2000. gadā

Par kaŗa noziegumu noilguma likuma atcelšanu Rietumvācijas parlamentā, par ko jau agrāk bija ziņots, LA Rietumvācijas korespondents papildus raksta:

Rietumvācijas parlaments 3. jūlijā ar nelielu balsu vairākumu atcēla kaŗa noziegumu noilguma likumu, un turpmāk par kaŗa noziegumiem apsūdzētos vajās līdz mūža beigām. Līdz šim Vācijā pastāvēja 30 gadu ilgs noilgums, kas nozīmēja, ka pēc 30 gadiem no nozieguma izdarīšanas dienas nevienu apsūdzēto vairs nevarēs tiesāt.

Nākošā gada 1. janvārī iestātos noilgums visiem Hitlera laikā izdarītiem kaŗa noziegumiem. Daļa parlamentāriešu un politiķu iestājās par likuma atcelšanu, daļa pret. Par to debatēja politisko partiju iekšējās sanāksmēs, komentātori laikrakstos un lasītāju vēstulēs.

Valdība atcelšanas likumu bundestāgam iesniedza jau martā, kad notika pirmās pārrunas. Valdības partijas sociāldemokratu frakcija visa kā viens iestājās par noilguma atcelšanu, turpretī daļa brīvo demokratu bija pret, tāpēc noilguma atcelšanai nebija droša vairākuma. Tomēr arī opozicijas partiju deputātu vidū atradās tādi, kas pievienojās noilguma atcelšanai.

Otrā un trešā lasījuma debatēs noilguma atcelšanas pretinieki savas atziņas balstīja uz līdzšinējā likuma un uz to, ka pēc 35—40 gadiem neviens tagad nevar pierādīt apsūdzēto vainu. To pierāda līdzšinējie procesi, kur nevar gandrīz nevienam vairs pierādīt tiešo vainu, un tiesa pati var kļūt par „juridisko slepkavu".

Noilguma atcelšanas aizstāvji balstījās uz morālisko atbildī-

Nobeigums 20. lp.

Kanada uzņems vairāk bēgļu

Kanadas immigrācijas ministrs paziņojis, ka Otava vēl šogad trīskāršos bēgļu kvotu, paaugstinot to uz 50.000 personām, pie kam lielāko daļu uzņems Ontario un Kvebekas provinces. Austrālijas immigrācijas ministrs Maikels Makkellers bēgļu plūdos vainojis Indoķīnas un it īpaši Vietnamas režīmus, kad bēgot gājuši bojā ap 200.000 vietnamiešu. Vietnamiešu bēgļu pārvadāšanai iesaistīs trīs Kanadas lidmašīnu sabiedrību lidmašīnas.

Atklāts Eiropas parlaments

Eiropas valstu pirmo parlamenta sesiju atklāja 17. jūlijā Strasburgā. Par pirmo prezidenti ievēlēta 52 gadus vecā Saimona Veile, kas izglābusies no Hitlera laika Aušvicas koncentrācijas nometnes. Viņa bijusi Francijas veselības ministre.

MŪSU LASĪTĀJIEM

Sakarā ar darbinieku aiziešanu kārtējā vasaras atvaļinājumā, Latvija Amerikā nākošais numurs iznāks 11. augustā. Šim numuram ir 16 lapuses.

Latvija Amerikā apgāds

17. latviešu jaunatnes nometne
DIVREIZDIVI
1979. gadā no 20. līdz 30. augustam
Montrealas apkārtnē, Kanadā.

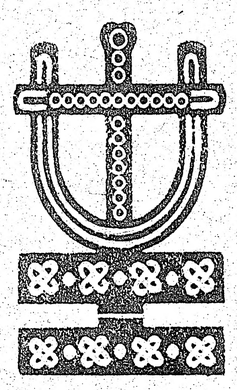

Dalībniekiem no attālākām vietām ir pieejamas Kanadas valdības stipendijas ceļa naudai uz Montrealu. Pieprasījumi un pieteikšanās līdz 15. jūlijam pie administrātorēm: Baibas Rubesas, 17 Lowther Ave., Toronto, M5R 1C5, tel. (416) 961-2401, vai Sandras Kleperes, 28 Westholme Ave., Toronto, M6P 3B8, tel. (416) 767-7435.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. GADA 28. JŪLIJS, 30. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Kriš S I D A R S. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7002. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 29, Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktā domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.50 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

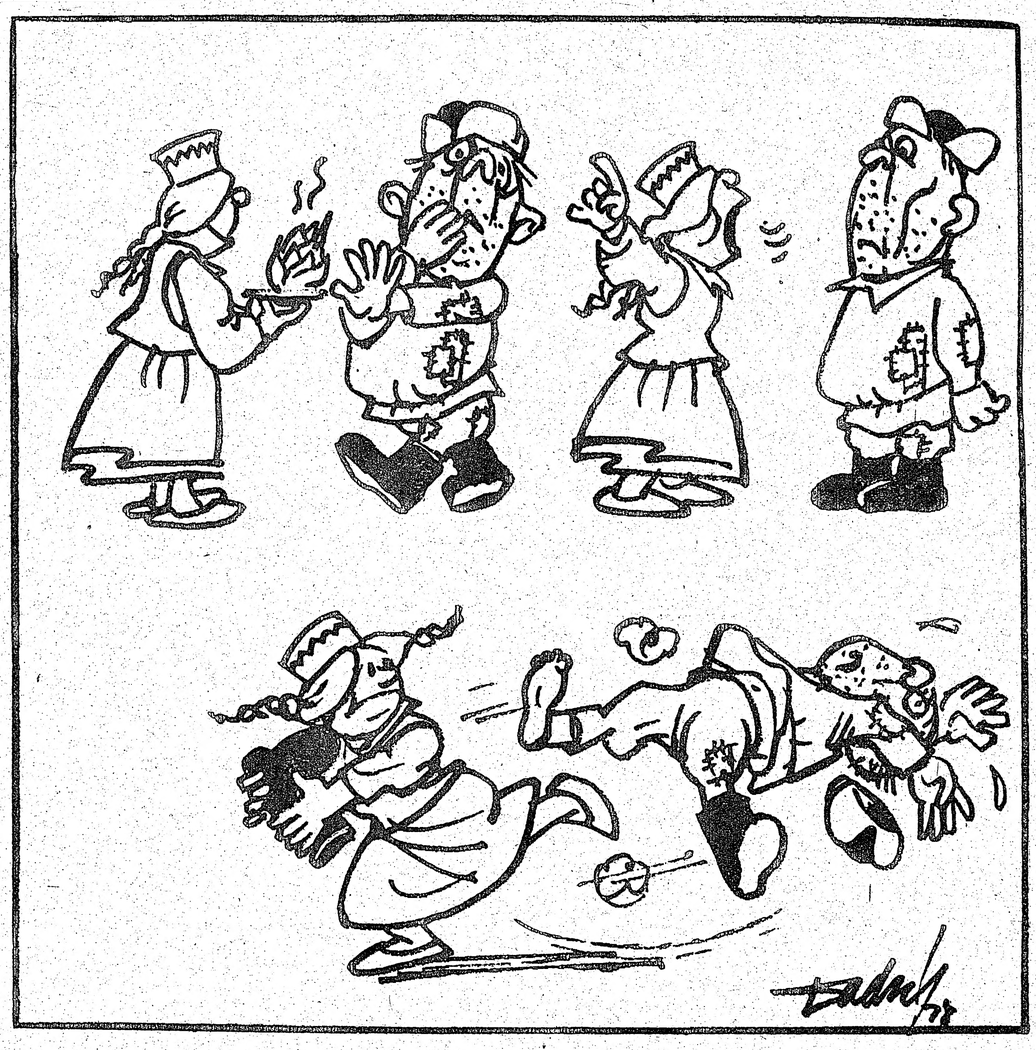

Izteiktas domas, ka krieviem okupētajā Latvijā vajadzētu padarīt dzīvi nepatīkamu: ar viņiem nepatīkamiem ēdieniem, ar stingru latvisku stāju un pašu komūnistu metodēm — Latvijā ražoto mantu „nacionālizēšanu" . . .

Degvielu krize

Jūlija sākuma dienās rietumu pasaule pēkšņi atskārta, ko nozīmē degvielu trūkums, par kuru bija runāts mēnešiem un gadiem ilgi. Britanijā benzīna cenas sakāpa līdz 1,20 angļu mārc. un augstāk par galonu. Amsterdamas melnajā tirgū cenas divkāršojās. Savienotajās Valstīs benzīna trūkumu saasināja degvielu piegādes kravas mašīnu streiks. Radās ilgi nepieredzētas ainas, kuras krāsaini notēlo Sunday Telegraph Ņujorkas korespondents Gordons Bruks-Šepherds:

„Šai dižajā valstī, kur četri riteņi sen aizstājuši gājēja kāju pāri un kur auto ir sabiedriskā stāvokļa simbols, auto vadītāji cīnās par degvielu kā izsalkuši koncentrācijas nometņu iemītnieki par maizes druskām. Policisti bruņu cepurēs un ar gumijas nūjām devās novērst nekārtības. Parādījās naži un šaujamie, un pirmās divas slepkavības notika Bruklinā, cīnoties par benzīnu. Dažas sievietes, kas nebūt nebija viegla rakstura, piedāvājās, lai varētu piepildīt savus auto tankus."

Degvielu cenas pacelšana notika pēc naftas eksportētāju valstu sanāksmes Ženēvā. Kā tas parasts arabu valstīm, vienošanās nebija viegli panākama. Saudi Arabija ieteica mērenus 20 proc. paaugstinājumus, bet Irāna un Lībija prasīja vismaz 50 proc. paaugstinājumus. Pēc ilgas kaulēšanās „vienojās nevienoties", un tā pieņēma dažādas cenu likmes atsevišķām valstīm. Augstākajā cenu grupā ietilpst Irāna un Lībija, zemākajā — Saudi Arabija, kas pasaules tirgum dod 28 proc. no visa 13 naftas izvedēju zemju piegādātā daudzuma. Rietumu lielās naftas sabiedrības dažas dienas vēlāk pacēla savas mazumtirdzniecības cenas, iekāms vēl arabu noteiktās cenas bija varējušas iedarboties.

Tūlīt pēc Ženēvas notika septiņu rietumvalstu valdību galvu sanāksme Tokijā, kur tāpat degvielu jautājums bija galvenais. Britanija, Francija, Vācijā un Italija bija gatavas līdz pat 1985. gadam nepalielināt savus naftas ievedumus, bet ASV un Japāna vēlējās uzturēt līdzšinējo ieveduma līmeni tikai līdz nākamajam gadam. Vienojās tomēr noteikt ieveduma ierobežojumus līdz 80. gadu vidum, ņemot par pamatu nevis šā gada, bet labvēlīgāko 1977. gada ieveduma līmeni.

Tokijas konferencē ar lietpratīgiem ieteikumiem un stingru nostāju jo sevišķi izcēlās britu premjēre Tačere. Pa ceļam Maskavā viņa bija satikusi Kosīginu, un kaut iztikusi bez bučošanās ar viņu, Kosīgins bija „Tērauda lēdiju" ielūdzis apmeklēt oficiālā vizītē Padomju savienību.

L. A.

Latvieša vārdus

CĪNĪTĀJI NAV AIZMIRSTI!

Artūrs Vītoliņš LA 9. jūnija numurā izteicis nožēlu, ka aizmirsts būtu 22. jūnijs kā svinamdiena. Tā esot nozīmīga diena, kur izšķirīgā cīņā mūsu varoņi, galvenokārt ziemeļnieki, kopā ar igauņiem satrieca un uzvarēja muižniecības bruņotos spēkus — Landesvēru, līdz ar Niedras valdību.

Taisnība, Cēsu kaujas bija nozīmīgas. 22. jūniju kā Varoņu piemiņas dienu svinēja Ulmaņa laikā (1934. g.). Bet arī pēc tam tā nebija aizmirsta, to apvienoja un pārcēla uz 11. augustu, kas arī bija ievērojama diena. Nav aizmirsti ne kritušie, nedz dzīvie patrioti, kas tur piedalījās. Vai katru reizi būtu atsevišķi uzskaitāmi, kas cīnījušies par Latvijas brīvību? Vai mēs nezinām un vai vēstures grāmatās un skolās nav pieminēti visi mūsu brīvības cīnītāji, tāpat vietas un laiks, kur tie cīnījušies?

Manuprāt nekas nav aizmirsts. Protams, nebūtu iebildumu, ja pieminam arī citas mūsu brīvības cīņu vēsturē ievērojamās dienas, bet arī 2. Pasaules kara cīnītāju piemiņas dienas tagad apvienotas vienā Leģiona dienā, tāpat pieminēti Kurzemes cietokšņa cīnītāji — 8. maijā.

Ja Ulmanis nav Niedram devis atļauju atgriezties dzimtenē, tad nav ko pieminēt „likteņa ironiju". Liktenis kādreiz ir nežēlīgs, šinī gadījumā Ulmanim. — A. Niedra varēja vācu laikā atgriezties un dusēt Latvijā, Ulmanim tas nebija lemts, kaut gan savu zemi daudz vairāk mīlēja. Mūsu likteņi ir Dieva rokās! A. Zaube Čikagā

CĒSU KAUJAS

Paldies LKOK Arturam Vītoliņam par rakstu „1919. gada jūniju atceroties" (lasītāju vēstulēs LA. 9. jūnijā). Tā bija, ka tikai pateicoties uzvarai pie Cēsīm, K. Ulmanis varēja nosēsties ministru prezidenta krēslā. Bez uzvaras pie Cēsīm un tā paša gada rudenī Bermonta armijas sakaušana pie Rīgas un Kurzemē, Latvija nekad neatkarību nebūtu ieguvusi. Noklusējot šo uzvaru nozīmi un pārspīlējot Baloža brigādes nopelnus, mūsu atbr. kara vēsturē radīsies tukšums, kuru nekavējoties centīsies aizstāt tagadējie Latvijas okupanti.

Tā Cīņa 1978. g. 2. aprīlī raksta: „Kā bija īstenībā? . . .praktiski šī republika dzima ar vācu Landesvēra un krievu monarchistu labi apbruņotu militāro spēku palīdzību, kuŗus, angļu un amerikāņu imperiālistu atbalstīti, vadīja fon der Golcs un kņazs Līvens. Golca bandīti un krievu monarchisti 1919. gada 22. maijā okupēja Rīgu un noslīcināja padomju varu latviešu strādnieku asinīs."

Arī Dzimtenes Balsī (1978. g. 28. nr.) ir lasāms: . . Buržuāziskā neatkarīgā Latvija dzima nevis latviešu tautas cīņās pret krievu patvaldību un vācu okupantiem, bet gan nacionālās buržuazijas cīņās kopā ar vācu okupantiem un krievu monarchistu padibenēm pret padomju varu, pret latviešu strēlnieku pulkiem . . ."

Taisnība ir rakstniekam G. Janovskim, kas kādā no saviem romāniem raksta: „Vēsture?" Kas gan ir vēsture, šī vismānīgākā un vismelīgākā no visām zinātnēm? Tā tikai atstāsta senus notikumus, sašķobītus un sagrozītus, atbilstošus laikmeta gaumei. Tā nekā nemāca. No tās neviens nekā nemācās. Varbūt vienīgi to, kā atkārtot vecas kļūdas . . ."

J. Priedītis Vankuverā

SADZĪVOŠANA

Apsveicamas tās valstis, kas neražo atomieročus. Augsti vērtējami un atbalstāmi arī tie valstsvīri, kas cenšas pēc miera un labklājības pasaules mērogā. Cilvēces ilgu sapnis ir sadzīvot mīlestībā ar dažādu uzskatu cilvēkiem. Ne viss labais sasniedzams uz reizi, arī atomieroču ierobežošana ir sākums tos izskaust zemēs, kur tādi pastāv, pirms vēl nav par vēlu, un zemes ar tās dzīvību un kultūras sasniegumiem nav vēl iznīcinātas.

Mācīsimies no tautas dainām, teikām un pasakām, tāpat no to rakstnieku darbiem, kuŗos lasām, ka ļaunums bieži pārvarēts ar gudrību, mīlestību un „trejdeviņiem padomiņiem". To māca arī Vecās derības Dieva baušļi, to pašu Kristus evaņģelijs.

Ar gaišu dzīves prieku un stipru, nelokāmu ticību patiesajam un labajam, rādīsim cits citam ceļu uz labo, veicināsim drošību un mieru. Tikai kopējiem spēkiem piedzīvosim laimīgu cilvēci.

Valentīna Auguste Čikagā

LĪDZEKĻI LATVIJAS BRĪVĪBAI

Ar visiem mūsu bagātīgajiem ziedojumiem naudas trūkst tieši pašai politiskajai cīņai, ka okupanti ne ausis nepakustina. Līdzekļus nežēlo latviskai izglītībai, dziesmu svētku sarīkojumu priekam, jaunu sabiedrisku namu pirkšanai, visāda veida jaunatnes prieku atbalstam, mūzejiem un piemineklīem un vēl neiedomājamu citu iestāžu dibināšanai.

Cik no visa tā līdz šim esam izdevuši cīņai par tēvzemes brīvības atgūšanu? Es jūtu, ka mēs dibinām sev labklājību trimdā, bet ne dzimtenes brīvībai. Diezgan vēlu nodibinājās PBLA un LBF (Latvijas brīvības fonds). Šīs abas organizācijas nodibinātas mūsu politiskai cīņai. Ir jau pagājuši gadi, bet šīs abas cīņas organizācijas vēl nav rūpējušās par savu tiesisko stāvokli.

Brīvības fonda iemaksas bija paredzētas 1000 dol. apmērā, tad pazemināja uz pusi — 500 dol., jo trūka iemaksātāju. Šis fonds ir inkorporēts uz četru personu vārdiem, bet PBLA nav inkorporēta, lai varētu uzstāties, kā mēdz teikt „in person".

Adolfs Kēlers Vinipegā

Brivibas ēnā

EGILS KALME IN THE SHADOW OF FREEDOM,
ROMĀNS, MANOR BOOKS, 224 LP.

Pēc ilgas gaidīšanas, sagatavošanas un vēl ilgāka darba iznācis Egila Kalmes romāns In The Shadow of Freedom (Brīvības ēnā) 25.000 eksemplāros. Tas ir darbs par latviešu leģionāriem kaŗa pēdējās dienās. Autoram ar izdevēju līgums bija jau pagājušā gada 18. decembrī. Sākumā domāja, ka grāmata varētu iznākt martā, tomēr tā par apmēram trim mēnešiem aizkavējusies. Izdevējs ir viens no lielākiem amerikāņu apgādiem — tas iespiež ap 250 grāmatu gadā

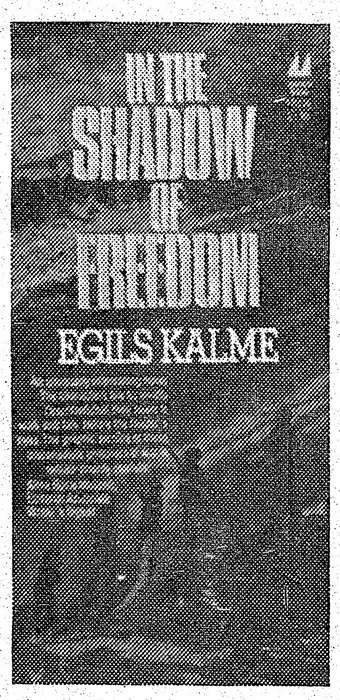

Vāka zīmējums Egila Kalmes jaunajai grāmatai In The Shadow of Freedom.

Latviešu un cittautu rakstnieku vēlēšanās izdot savus darbus angļu valodā vienmēr ir bijusi liela iespējami plašās lasītāju saimes dēļ, taču panākumi bijuši samērā maz. Nesen izdota tulkojumā angļu valodā Rūtiņas U. grāmata Vēl tā gribējās dzīvot. Tulkojumā ir izlaidumi, kas aiz komerciāliem aprēķiniem laikam nav iespiesti. Tulkojums vācu valodā ir pilnīgs.

Daži autori saviem līdzekļiem izdevuši darbus angļu valodā ar dažādām sekmēm. Parasti tie pagājuši gaŗām nepamanīti kā latviešu, tā amerikāņu presē, ar nedaudz izņēmumiem.

Pirmo reizi latvieša darbs angļu valodā izdots masu produkcijā, 25.000 eksemplāros. Tas nozīmē, ja arī ikviena latviešu ģimene ASV un Kanadā grāmatu iegādātos, tā vēl nebūtu pilnīgi izpārdota. Tātad tirgus jāmeklē amerikāņu vidū, kam šī grāmata ir domāta. ASV un Kanadā kopā ir ap 40 — 50.000 grāmatu veikalu, un ja ikviens otrs pārdotu pa eksemplāram, grāmata būtu izpārdota. Visām grāmatām pat lielākajos veikalos plauktos pietrūkst vietas, tāpēc parasti pārdod tikai daļu grāmatu, tās, ko lasītāji pieprasa. Latvieši varētu izdarīt pakalpojumu, ja tie šo lēto grāmatu (maksā tikai 1.95) paši iegādātos un prasītu veikalos, lai šo grāmatu pasūtina, ja gadījumā tā veikalā vēl nebūtu.

Egila Kalmes grāmatas mērķis ir daudzināt aizmirsto Ziemeļzemi un paust patiesību par latviešu leģionāriem un latviešu bēgļu stāvokli pēc kaŗa Vācijā.

Vairākās amerikāņu izdotajās grāmatās un lielajā presē parādījušies tendenciozi, latviešiem nelabvēlīgi raksti. Pēdējos mēnešos ASV valdības iestādes pastiprinājušas „kaŗa noziedznieku" meklēšanu un tiesāšanu, notikuši uzbrukumi nevainīgiem tautiešiem. Lai cīnītos pret šādu nostāju, Kalme „nolēmis turpināt savu donkichotisko cīņu un pabeigt romānu, kas atgādina aizmirsto Ziemeļzemi un pauž patiesību par latviešu leģionāriem.

Tēlnieka V. Baluša — Meitene bronzā. Viņa darbu izstāde bija iekārtota Dziesmu dienu laikā Latviešu nacionālā fonda telpās Stokholmā. Foto: Fricis Forstmanis

Dziesmas, saule, ūdeņi

ALBERTA EGLĪŠA GOTLANDES IMPRESIJAS

Gotlandi rotā sili, apšu, bērzu, ozolu birzis un zaļi tīrumi, vijas balti lielceļi, tikpat burvīgi, kādus tos redzējām mūsu tēvzemē. Kurzemes krasts ir tikai 150.000 soļu. Par to sapņo trimdinieki. Taisni šo soļu dēļ latviešu tūkstoši no visas brīvās pasaules Jāņu dienas nedēļā brauca uz Gotlandi, kur iedzīvotāji 12. un 13. gadu simtenī cēluši savas baznīcas. Viņu pašreizējo saimniecību raksturo 18.000 govis, 10.000 aitu, pēc kuŗu ādām, sevišķi šinī gadā, liels pieprasījums Parīzē un Ņujorkā, un 8000 sivēnu. Īpatnība ir brīvā dabā dzīvojošie mazie Gotlandes zirdziņi, par kuŗiem netrūkst pat teiksmu. Daudzām zemnieku mājām mums pazīstamu vārdu: Augstumi, Apses, Alandes, Gudēni, Noras, Valles, Vestes. Zvejnieki savas vecās laivas nesadedzina, bet ļauj tām satrūdēt liedagā. Viņi tic, ka laivu dedzināšana to dedzinātājiem agri vai vēlu atriebjoties ar kādu nelaimi.

No Vācijas daudziem ceļš uz Gotlandi sācies lietus gāzēs, Austrālijā rudenīgā noskaņā, Anglijā daudzi palikuši mājās. Amerikā dzīvojošiem vajadzējis kavēties streiku dēļ. Laikam tomēr no visiem vairāk neveiksmju ceļā būs piedzīvojuši „ķelnieši", sevišķi tie, kuŗus pamatīgi apstrādājuši kabatas zagļi. Taču straume uz Gotlandi jūnija vidū plūda nepiedzīvoti liela. Ceļā apstājoties bieži dzirdēja ziņkārīgus jautājumus: „Kas jūs tādi? Kāpēc tik daudz braucat uz Visbiju?" Labākā atbilde, liekas, bija tam Reinzemes tautietim, kas Vestervikā, gaidīdams pārceltuvi, bija kuģu biroja ierēdnim atbildējis: „Visbijas domā lūgsim Dievu par Latviju!"

(Turpinājums 10. lp.)

Jauna dziesmu spēle — Varoņdarbi

Radies jauns latviešu teātŗa oriģināldarbs — dziesmu spēle Varoņdarbi, ar Baņutas Rubesas tekstu un Daces Štauveres-Aperānes mūziku. Pirmizrāde notiks 3. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos 1. septembrī Montrealā, Place des Arts telpās.

Šīs spēles saturā sabiedriskas problēmas. Spēli radījuši un iestudējuši tās paaudzes latviešu mākslinieki, kas dzimuši ārpus Latvijas. Varoņdarbu autori Baņuta Rubesa, Dace Štauvere - Aperāne un Uģis Nīgals, kas saņēmuši ievērojamas balvas un stipendijas drāmā, mūzikā un grafikā. Tēlotāji un mūziķi savas spējas jau pierādījuši dažādos drāmas, dziesmu un instrumentālos ansambļos. Uzvedumā piedalīsies ap 40 dalībnieku no četrām pilsētām ASV un Kanadā. Varoņdarbus varēs izrādīt tikai vienu reizi Montrealā, jo sakarā ar lielo dalībnieku skaitu, atkārtojumu nebūs.

Mūzika Daces Štauveres-Aperānes vadībā. Piedalīsies Bostonas Kolibrī ansamblis un Ņujorkas ansamblis Akacis, kā arī atsevišķi latviešu mūziķi un Montrealas McGill universitātes orķestris. Choreografiju un dejas vadīs Baiba Tizeka, kas bieži redzama Toronto televīzijā. Uģa Nīgala skatuves iecērps un apģērbi. Viņš 1978. gadā saņēmis Kultūras fonda balvu.

Komentāri par dziesmu spēli Varoņdarbi. — Mācītājs Juris Cālītis: „Jaunu mākslinieku jaunas perspektīvas par sabiedrības locekļu attieksmēm. Interesants, jocīgs, pārdomu rosinošs uzvedums. Tiešām!" Gunārs Saliņš: „Varoņdarbi — īstais nosaukums." Ingrīda Vīksna: „Vai jūs varat iedomāties, kas notiek, kad Baņuta Rubesa, Dace Štauvere-Aperāne un Uģis Nīgals saliek prātus un talantus kopā un iemet skaisti izrakstītā tautiskā lādē Lāčplēsi, Laimdotu, Spīdolu, Saules meitas, jodu un jaundievus, Ļergu un Veco Gramatiķi un pa virsu Ķēves dēlu Kurbadu, aplaista tos ar Pērkona paniņām un cīruļa spļāvienu, labi sakrata un sakulsta, tad atveŗ lādes vāku un — palaiž pasaulē, lai slaveno Pēdējo ākstu iemiesojumā tie, dziedot un dancojot, rādītu ceļu, kā cīnīties ar ļauno Fēliksu? Protams, grūti pat visu to nosapņot. Bet Montrealas Jaunatnes dziesmu svētkos šī neparastā dižopera sola daudz pārsteigumu un galvu grozīšanu." Jaunās Gaitas redaktors Laimonis Zandbergs: „Loti gaidu 1. septembŗa pēcpusdienu Montrealā, kad paredzēta dziesmu spēles Varoņdarbi pirmizrāde 3. Latviešu jaunatnes dziesmu svētku programmā. Tā saku, izlasījis Baņutas Rubesas dziesmu spēles melnrakstu, sākot ar Himnu reglamentam līdz Spīdolas grupas beigu korim: Solis uz priekšu, stiprinies, solis uz priekšu, skaidrojies, solis uz priekšu, nerimsties!"

No rīkotāju „Preses Ziņojuma"

Gaŗezera vasaras koncerti

VIJOLNIECE IRISA PIZIKA,
ČELLISTE MIRJĀMA PIŽIKA
UN PIANISTE
LINDA RICHTERE

Gaŗezera vasaras koncertus izkārto padomes loceklis Vilis Miķelsons. Nav viegli noorganizēt tādus koncertus, kur izdevumi būtu minimāli, bet kvalitāte pilnā mērā apmierinātu klausītājus. Tā tas bija vērojams arī šinī koncertā 7. jūlijā.

Māsas Pizikas ir jau krietni apskolojušās un turpina mācīties, nerunā latviski, bet nu grib apgūt arī valodu, ko vecāki, diemžēl, nav mācījuši. Vijoles spēlē tālāk jau tikusi Irisa, bet čellistes Miriāmas technika un viss cits vēl pašos iesākumos. Tālāk par abām māsām tikusi jaunā pianiste Linda Richtere, kuŗa savā vienīgajā solo — Šopēna Fantasia nodemonstrēja dažus itin krietnus technikas sasniegumus. Visām trim vēl priekšā sūra darba cēlieni. Richterei labi klavieru spēles pamati, arī Irisas vijole dažu brīdi iedziedājās itin simpatiskā notonējumā un tīrībā.

Traucēja programmas maiņīšana tik lielā mērā, ka klausītājiem bija grūti orientēties. Dīvainā aranžējumā atskanēja Mediņa Ārija, kur tiklab vijolei, kā arī klavierēm bija dzirdami tādi gājieni ar pārlēcieniem oktāvu maiņās, kādus gan Mediņš nav rakstījis. Kur cēlušās tādas notis? Pārsteidza trīs J. Lipšāna latv. tautasdziesmu aranžējumi—„Fantazijas". Laikam jau vecuma dienās esmu no visa tik tālu atpalicis, ka nekā nezinu par tādu Lipšānu, nebiju līdz šim dzirdējis neviena viņa darba. Konvencionāla mūzika ar dažām atjautībām, ko var ar interesi klausīties pat skolnieciskā izpildījumā. Kronvalda zāle klausītāju pilna, ziedi, aplausi jaunībai — labi domāts nākotnes cerību avanss.

Labākie novēlējumi turpmākām gaitām mūzikas dārzos!

J. Kalnietis

Rita Velta Langenfelde beigusi Western universitāti Londonā, Ont. ar Bachelor of Musical Arts gradu. Viņa turpinās studijas Londonas skolotāju institūtā. Pieder pie korporācijas Spīdola.

Komūnisti Piektajā kontinentā

ED. ŠMUGAJA VĒSTULE NO AUSTRĀLIJAS

„Kurp ej, Austrālija?" Tā gribētos jautāt, noklausoties ziņas radio un televīzijā līdz ar komentāriem, kā arī ieskatoties kādā no dienas laikrakstiem. Tā kāds no televīzijas ziņotājiem, kuŗu nekādā ziņā nevar apzīmēt par konservātīvu, izsaucās: „Jābrīnās, kur mēs dzīvojam!?" Tas notika pēc tam, kad viņš 10 minūšu garā ziņojumā bija stāstījis tikai par streikiem, pakalpojumu aizliegumiem un arī par to, ka šajā gaļas pārpilnības un eksporta zemē namamātes šīs nedēļas beigās vairs nevarēs nopirkt gaļu, jo lopu audzētāji kautuvēm nepiegādā lopus un kautuves jau atlaiž strādniekus. Bezdarbnieku skaits līdz ar to palielinās.

Nesen federālā valdība paziņoja, ka ar 1. jūliju paaugstina nodokli liellopu audzētājiem gandrīz divkārt par katru pārdoto lopiņu, jo pēdējā gadā gaļas cenas, ieskaitot eksportu, stipri cēlušās. Lopu audzētāji esot labi nopelnījuši un tagad varot mazliet palīdzēt valdībai sabalansēt budžetu. Nodoklis paaugstināts, lai valdībai nebūtu tik daudz jāpiemaksā par pētījumiem lopu slimību apkaŗošanā un par citām lietām, kas saistītas ar lopkopību. Lopu audzētāji tomēr domā, ka valdības pienākums ir gādāt par to, lai viss būtu kārtībā un nekāds nodokļu palielinājums neder. Viņi tūlīt pieteica „lopu streiku" — teicās nepiegādāt lopus kautuvēm. Lielās kautuves bija tukšas. Vienai bijuši piesūtīti tikai 9 bullji . . .

Arī piena piegādātāji pieteikuši 24 stundu streiku, tādēļ, ka piena piegādājamās automašīnas neesot pilnīgi drošas. Tā divu piena pudeļu vietā dabūjām tikai vienu. Nav tomēr nekādas drošības, ka pēc 24 stundām atkal piesaka jaunu streiku. Var gadīties, ka drīzumā Sidnejas ielās redzēsim tikai policijas un ārstu mašīnas, jo streika dēļ slēdza lielāko benzīna rafinēriju Sidnejā (lielākā visā Austrālijā) un otrai — daudz mazākai — „sabojājās mašīnas". Šo streiku uz kādu laiku izdevās pārtraukt un rafinērija atkal uzsāka darbu, bet tikai uz laiku. Mašīnu īpašnieki zināmu normu benzīna var dabūt katru otro dienu, atkarā no mašīnas reģistrācijas numura — pāra vai nepāra skaitlis — un tikai 5 dol. vērtībā. Ja ir laiks, var jau pastāvēt rindā arī pie pāris pildītavām un dabūt benzīnu 10 dol. vērtībā.

Sidnejā un Kanberā sākās arī pasta darbinieku streiks; ārzemju sūtījumi pienāca ar nokavēšanos. Telecom arodbiedrību (tādas ir vairākas) darbinieki streiko jau ilgāku laiku, prasot algas pielikumu, un nelabo ne aparātus, nedz ierīces. No Sidnejas tikai ar grūtībām varēja dabūt telefona sarunu ar Melburnu. Ar daudziem centriem nav iespējama nekāda komūnikācija. Tā kā Telecom ir valdības pārzināšanā, tad tā mēģina atrast kādu kompromisu, lai nebūtu galīgi jākapitulē arodbiedrību priekšā. Pa to laiku jau atlaiž simtiem tehniķu, kas nedara savus pienākumus. Arodbiedrību vadība savukārt pieprasījusi, lai valdība tūlīt pieņem darbā (bez strādāšanas) atlaistos tehniķus, citādi noslēgšot visu Telecom iekārtu.

Visās ostās Austrālijā bija klusums, jo izsludināts tā sauktais nacionālais streiks visas Austrālijas apmērā, tādēļ ka kādā ostā astoņi strādnieki atlaisti no darba par nestrādāšanu.

Vēl īsti nav beidzies arī dzelzceļnieku streiks 3 pavalstīs, kad jau gatavo streiku Jaundienvidvelsā ar Sidneju kā galveno centru. Arī daži rīta laikraksti Sidnejā nebija vairs dabūjami. Strādnieki esot pieteikuši streiku. Kādēļ? To nezināja neviens pateikt. Pat ziņu lasītāji radio un televīzijā pateica tikai to, ka streika dēļ daži rīta laikraksti neesot iznākuši.

Nesen Viktorijā notika elektrības darbinieku strauks, kas uz dažām dienām apstādināja Melburnas satiksmi un industriju, radot miljoniem dolaru zaudējumu. Ostas strādnieki it kā esot ar mieru savu „nacionālo streiku" izbeigt pēc 24 stundām, bet Rietumaustrālijā elektriķi pieteikuši, ka viņi tuvākā laikā sākšot streiku, lai elektriski darbināmās ierīces ostā nedarbotos. Lielisks piemērs tam, kā komūnistu vadīto arodbiedrību vadītāji sadarbojas, lai ruinētu Austrālijas saimniecību.

Ja vēl tikai pirms 15 gadiem kāds būtu teicis, ka skolotāji arī streikos, tas būtu nosaukts vismaz par mazliet „jukušu". Pirmo skolotāju streiku piedzīvoju Austrālijā 1967. vai 68. gadā, un es pats iekūlos zināmās nepatikšanās, jo atteicos streikot. Tas bija viens no notikumiem, kas mani pamudināja aiziet pensijā 62 gadu vecumā.

Melburnā jau vairākas reizes streikojuši vidusskolu skolotāji, Sidnejā vispirms iesāka pamatskolu skolotāji, tad izmēģinājās arī vidusskolu skolotāji, un tagad streiko arodskolu jeb tehnisko skolu skolotāji, Streiku iemesls — garas darba stundas klasē, jo esot jāstrādā pat pāri par 20 stundām nedēļā. Lieki piezīmēt, ka skolotāju arodbiedrība Sidnejā atrodas komūnistu vadībā, arī dzelzceļnieku arodbiedrība, tāpat kā ostas strādnieku, metallstrādnieku un būvstrādnieku arodbiedrība — visas atrodas komūnistu vadībā. Nepaiet neviena diena, kad kaut kādā vietā pie kaut kādas būves nestreikotu.

Ja izceltos kaŗš un Austrālijas ziemeļu kaimiņi Āzijā, ar Vietnamu vai kādu citu komūnistu valsti priekšgalā, padomātu „pastaigāties" pa Austrālijas plašumiem, tad viņu biedri Austrālijā tos saņemtu ar atplestām rokām. Austrālijas nacionālkomūnistu partijas biedri ir smalki pratuši iefiltrēties arodbiedrību vadībā un nu jau vairākus gadus ar labām sekmēm dezorganizē Austrālijas saimniecisko un arī politisko dzīvi.

Ed. Šmugajs

Jaunā farmacijas veikala atklāšanā Toronto. Vidū veikala vadītājs Dagnis Leja (ceturtais no kreisās) ar savām abām meitām — Lindu un Silviju, kas arī strādā veikalā. Tas atrodas 2290 Bloor St. W. Foto: Robinsons

Paslēptie zobi padomju likumā

Satraukumu maijā radīja padomju pavalstniecība likuma maiņas, kas norāda, ka ikviens, kas dzimis Pad. savienības okupētajās territorijās, tāpat šo vecāku bērni, ir faktiski padomju pavalstnieki. Jaunais pavalstniecības likums, kas stājās spēkā 1. jūlijā, īstenībā ir vecā likuma apstiprinājums. Šis likums radījis lielas bažas 3 milj. kanadiešos un nezināmiem miljoniem cilvēku citur pasaulē, kuŗu saknes bijušas Pad. savienības pārvaldītās territorijās. Daži pieņem, ka tas bijis padomju pasākums, lai atturētu ukraiņu vai žīdu tautības izcelsmes ārzemniekus rīkot cilvēka tiesību demonstrācijas 1980. gadā, Maskavā olimpisko spēļu laikā. Viņus tad tur varētu sodīt kā padomju pavalstniekus.

Padomju pārstāvniecības ārzemēs sadusmotas šos apgalvojumus noraidīja kā nepamatotus. Padomju sūtniecība Kanadā preses ziņās paskaidroja, ka viss tas ir „profesionālo antipadomju darbs." Jo lielāki meli, jo vairāk cilvēku tiem tic . . . „Nav tādu likumu, kas apstiprinātu, ka katrs, kuŗa vecāki ir dzimuši valstīs, kas tagad veido PSRS, kļūtu automatiski par Pad. savienības pilsoņiem, Padomju diplomāti rakstīja laikrakstiem paskaidrojumus. Sākotnējie ziņojumi bijuši „ignorance vai ļaunprātība".

Kanadas agrākais ārlietu ministrs Džemisons konsultējās ar padomju pārstāvjiem. Pēc tam ministrs ziņoja, ka viņam apgalvots, ka preše „jauno likumu" pārpratusi un ka neviens Kanadas pavalstnieks ar šo likumu nebūšot apdraudēts. „Vētra tējas glāzē" likās bija pāri.

Bet vai tā ir? Tas ir tikai zināms maldināšanas veids. Jaunais likums ir precīzi formulēts. Piemēram, Pad. sūtniecības Otavā izsniegtā norakšta 5. pants apstiprina, ka „Pad. savienības pilsonis, dzīvodams ārzemēs, nezaudē savu mantoto pavalstniecību". Tur nav minēts, kādā veidā un kāpēc „padomju pavalstnieks" nokļuvis ārzemēs — vai viņš būtu sūtīts, vai izbēdzis? 8. pants: „Nevienu personu, kam ir PSRS pavalstniecība, nevar atzīt par ārzemju pavalstnieku." Citiem vārdiem, pilsonis, kas izbēdzis no Pad. savienības, tiek uzskatīts par padomju pavalstnieku, kaut arī viņš būtu pieņēmis citu pavalstniecību.

Brīvībā izkļuvušais padomju advokāts Jurijs Lurjī, kas speciālizējies padomju likumos, šai lietā ir ļoti ieinteresēts. Lurjī savā laikā aizstāvējis cilvēka tiesību disidentus Pad. savienībā un 1970.gadā nozīmēts par aizstāvi padomju jauniešiem, kas Ļeņingradā nozaga lidmašīnu, lai izbēgtu no Pad. savienības. Lurjī kļuva pad. tiesai nevēlams; viņam atļāva emigrēt uz Izraēlu. Tagad viņš dzīvo Toronto. Lurjī norādīja: „Nav svarīgi, vai Kanadā dzīvo 30 vai vairāk gadu. Pad. savienība neatzīst par Kanadas pavalstniekiem savus agrākos pilsoņus, ja tie nav saņēmuši atļauju, kas viņus atbrīvo no Pad. savienības pavalstniecības. Bet tādi, kas saņēmuši atļauju, ir ļoti niecīga minoritāte." Lurjī piebildis: „Pad. savienība nekad nav agrāk atzinusi, un neatzīst arī tagad, jaunajā 1977.g. konstitūcijā, ka tās pilsoņiem būtu tiesības brīvi izvēlēties pavalstniecību vai arī brīvību emigrēt."

Lurjī norādījis, ka Pad. savienībai ir daudz nepublicētu vai slepenu likumu, ko čeka lieto un kuŗi nekur nav atšifrēti. Tādējādi pilsonis vai bērns, kas atstājis Pad. savienību bez atļaujas, nevar justies drošs, kaut viņam ir Kanadas pavalstniecība. Hāgas starptautiskās konvencijas 4. pants apstiprina, ka „valsts nevar sagādāt diplomātisku palīdzību savam pavalstniekam citā valstī, ja viņš ir arī šīs valsts pavalstnieks". Nopietns iemesls raizēties ir tiem, kas plāno apmeklēt Pad. savienību jebkuŗā laikā, jebkādu iemeslu dēļ, ieskaitot tos, kas atstājuši padomju territoriju bez atļaujas pēc 1921.g. 15. decembŗa, vai kuŗu vecāki to atstājuši. Atstāt padomju savienību bez atļaujas, vai neatgriezties, ir noziegums, ko var sodīt ar nāves sodu. Šinī katēgorijā ieskaitīti arī tie, kas izbēguši vai izvēlējušies palikt citā zemē pēc piešķirtās pagaidu vīzas termiņa notecēšanas.

Igauņi, latvieši un lietuvieši, kuŗu valstis krievi sev pievienoja 1941. gadā un kas „atstāja" dzimteni pēc šī termiņa bez atļaujas, ir kvalificēti par padomju pavalstniekiem, tāpat tas attiecas uz Rietumukrainas, Baltkrievijas un Besarabijas apgabaliem, ko okupējusi Pad. savienība. Lielākā grupas ir krievi, ukraiņi, gruzīni, un žīdi, kas pēc 2. Pasaules kaŗa atradās ārpus Pad. savienības robežām un nolēma neatgriezties. To bērnus, mazbērnus un mazmazbērnus var uzskatīt par padomju pavalstniekiem. Lurjī arī piebildis, ka grieķu miljonāres Kristīnes Onasis, kas apprecēja krievu, bērnus var uzskatīt par padomju pilsoņiem, neatkarīgi no viņu vēlmēm.

(Turpinājums 14. lp.)

Edvarts Tūters

MŪŽAM TEVIS IEDOMĀŠU

Skumji, sēri sirds man zvana,
Kad es tevis iedomāju —
Daugaviņa, latvju upe,
Sērdienīšu sargātāja;
Melni viļņi bēdas nesa,
Baltie — sapņus pacilāja.

Daugaviņa tagad melna —
Bāru as'rām pieraudāta;
Sveši kungi, bargi kungi
Daugaviņai sauli skauda.
Kad tos svešos Dieviņš sodīs, —
Daugaviņa mirdzēs balta

Daugaviņa, staltā upe,
Latvjiem biji, paliksi;
Ja vien latvji paliks tavi —
Svešās tautās neklīduši.
— Daugaviņa — latvju upe, —
Mūžam tevis iedomāšu!

Valdis Mežezers

MAZAS NAKTS DZIESMAS

1.
Tu atnāci ar gaismu savu
Man vakarnakti piegaismot.
Vien klusums dziedāja
Tev slavu.
Es nezināju, ko Tev dot.

Bij Tavas rokas liegi maigas,
Kad sniedzies ziedus noglāstīt,
Un Tavas acis — zvaigznes
zaigas,
To šonakt vēlos pastāstīt.

2.
Drīz jau putni rītu slavēs.
Zālē rasas lāses žūs.
Kas mūs abus sapņot kavēs,
Kas pirms ausmas izšķirs mūs?

Mēness piegaismojis tāli,
Kokiem tālas ēnas krīt.
Vēsma glāsta puķes, zāli.
Tā mums rītu sagaidīt.

Biruta Senkēviča

VASARAS PRIEKS

Ja esi puķe, tad zini:
Lai kādas sāpes asas
Nakts redzokļos krīt, —
Tā ziedot ilgojas rasas.

Ja esi zāle, kam skumsti?
Tai saule ir acuraugs,
Saule, kuŗu mīlot,
Zāle zālei pāri augs.

Ja esi puķe un viena,
Apkārt zaļums tik šalc,
Zini: tas no svešām ilgām,
Kas tavos ziedos balts.

Ja esi zālē un vētrā,
Tu vēro, kas viss tev lieks,
Skumsti, skaisti par visu,
Kas tavas augšanas prieks.

Vai puķe, vai zāle, vai bite,
Darba medu, kas kārēs liesi,
Baltumā, zaļumā, rasā —
Paša sāpēs mierinies.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

(110. turpinājums)

Kad sirds apstājas, reizēm tiešām palīdz masāža, apvienota ar mākslīgu elpināšanu (iepūšot elpu pamirušajam mutē). Šī metode izplatījās tikai ar 1971. gadu, tas ir, pēc Veseļa nāves. Tagad ceturtdaļa visu Sietlas iedzīvotāju apmācīti šinī mākslā, pagājušā gadā kursus izņēmuši 100.000 Masačuzetas iedzīvotāju.

Skaists ozols un dievtuŗu pirmā vadoņa Brastiņa brāļa veidots piemineklis ir virs Jāņa kapa.

Tā kā literātūras vēstures mums vājas un rakstniecības teoriju pavisam nav, ietilpinu šeit zīmīgu fragmentu no Jāņa Veseļa vēstules, rakstīta priekš trīsdesmit gadiem, 1949. gada 27. augustā, no bēgļu transitnometnes.

„Slimībā gulēdams, esmu daudz domājis, gan maz rakstījis, jo jādzīvo vienā istabā ar vienu vienīgu latvieti, vienu krievu, ungāru, leiti (ko ieveda šodien, tas ir vecs, simpatisks leišu arājs). Kaut gan visa nākotne rādās saplosīta, iznīcināta, tomēr negribas ticēt mūsu bojāejai. Zinu, ka tā ir tikai cilvēka dzīvības pretošanās nāvei, bet es to fantazēju, es skatu sevi atkal dzimtenē, es redzu latvju dzīvi, latvju kultūru pēc posta atdzimstam jaunā krāšņumā. Iesāku pārlasīt aizbraukušās Aīdas Niedras jauko, brīnišķīgo „Kārdinātāju", kas skaisti, labi uzrakstīta. Tāpat man šķiet, ka Dziļuma „Saplēstā krūze" ir viņa vienīgais, kaut cik vērtīgais romāns, kur panaīvais, bet godīgais natūrālisms ieguvis nemākslotu veidu. Starp citu, ar pilnu sparu pievienojos Tavas jaunākās vēstules ierosinājumam dibināt pretnaturālistu pulciņu ar Gruznu, Tevi, Anšlavu Eglīti. Galu galā naturālisms — reālisms mākslā ir nonsens, jo visas, arī visreālākās, norises mākslā ir dzejnieka izdomātas."

Katru daudzmaz izskatīgāku sievieti Veselis nevarēja nesveicināt. Lai gan stipri garīgs cilvēks, Veselis izprata reālitātes. Izdevējs Ed. Dobelis, padzirdējis, ka Jānim esot jauns darbs „Viesturs Vaŗapoga", vēlējās to sarunāt izdošanai. Man bija izdevība redzēt vēstuli, kuŗā rakstnieks atteica. „Es vēlos saņemt Kultūras fonda godalgu", viņš vaļsirdīgi paskaidroja. „Ja izlaidīšu grāmatu pie Jums, tad man to nedos." Kultūras fonda godalgu Veselis tiešām saņēma. Man arī likās, ka tas nebūtu noticis, ja par izdevēju figurētu pirmāk minētais.

AĪDA NIEDRA, ZIEDĒTĀJA DZĪVĪBĀ

Pirmie gadi galvaspilsētā Jānim Veselim bija laimīgi iekārtojušies. Viņš mēdza teikt, ka cilvēks maz ko varot savā liktenī grozīt. Veselis pēc temperamenta bija diezgan pasīvs, ļāva notikumiem sevi bīdīt, zinādams, ka dzīves straume viņa svaru tomēr nevietā aiznest nevarēs.

1923./24. gadā vakariem varēja viņu sastapt jaunās dzejnieces un tiesas ierēdnes Aīdas Niedras (patiesībā Idas) Niedras istabā, ko tā apdzīvoja ar savu brāli Edvīnu, agronomijas studentu. Jānis stundām sēdēja klusēdams, cilvēku dvēseles vērodams, arī pats sevi jauzdams. Kaut gan viņi diezgan ātri bija tuvi tikuši, Edvīns redzēja, ka „gruntīgs ņēmējs" Veselis tomēr nav un kādreiz diezgan nikni dzina to ārā no mītnes, tā ka abi ķērās pie krēsliem, bet asins izliešana par laimi nenotika. Neauglīgo mīlas romānu Jānis paspēja vēl ietilpināt krietnā romāna „Eņģelis Ufirs" beigu daļā, bet kritiķis Sūna izteicās, ka tas esot visnegātīvākais raksturs, kāds vien varot būt. Aīdas (Valdas Lailok) agrākais posms notēlots brīnišķīgi, Madonas ģimnaziste rādīta kā brīvu uzskatu saimniekmeita (īsteni viņa bija bodnieka meita, un viņas Tirzas pagastu jaunais rakstnieks pielāgojis savai Neretai). Plānu vasaras kleitu mugurā, Valda skraida pa savu dārzu, māca kaimiņu bērnus, piekodinādama tiem arī: „Zēni un meitenes, neesiet cietsirdīgi mīlestībā!"

Niedra (radiniece Andrievam, kā viņa kādā dzejolī to nosauc) bija arī reālā dzīvē noturīga, vīrišķīgu lielu burtu rokrakstu. Nākdama pie tādas pašas atziņas kā divi gadi jaunākais, arī stalti noaugušais brālis, viņa izšķirās draudzību ar Veseli pārtraukt un aizgāja pie sava šefa, miertiesneša un vēlāk apgabaltiesneša Valdemāra Salmiņa. Man tas vienmēr izlikās kā vecāks kungs, bet patiesībā bija dzimis vienā gadā ar Edvīnu. Gāja uz augšu karjērā un kļuva par Brīvās Zemes tieslietu nodaļas vadītāju, jo Aīda pa to laiku bija kļuvusi Ulmaņa kustības favorīte. Brālis Edvīns vēlāk kļuva lauksaimniecības skolas pārzinis Saldū un Skrīveŗos. Aizmirsdams jaunības impulsus, atklātos dzejoļus (krājumā „Erosa elēģijas"), Aīda sāka rakstīt gaŗu prozu, kur no pusekspresionistiskiem, nervoziem pilsētniekiem drīz pārgāja uz stabiliem lauciniekiem. Sacerēja veselu virkni diezgan līdzīgu romānu, pati sevi vēlāk paklusām saukdama par „latviešu Balzaku". Taisnība Švābem, kas savā enciklopēdijā rakstīja, ka laucinieku vienmuļo dzīvi Niedra protot tēlot saistīgi. Viņa arī labi pārzināja lauku darbus un ieražas. Niedras iemīļotais tips bija „stiprā sieva". Kamēr senāk par stipru raksturu kritika dēvēja tādu, kas, piem., mīlestības dēļ var atteikties no mantas, ērtībām — Niedras saimnieces aprēķina dēļ novadīja mūžu arī pie nemīlama vīra sāniem. Mazāk imponēja Niedras pilsētnieku raksturi.

Kaut Jānis Veselis izveidojās citādā ievirzē, viņš jaunības simpatiju vienmēr pieminēja ar cieņu. Viņam bija vieglāk trimdā, zinot, ka Aīda te. Viņa rakstīja pamatīgi un bija diezgan populāra. Uzsākdams vadīt pulkveža Kreišmaņa (Tēvijas) daiļliterātūras apgādu vācu laikā, kā pirmo darbu izraudzījām Niedras „Kārdinātāju", ko, saprotams, ķertin izķēra. Sirms vecis ieslīdēja līdz ar rindu Krodera veikalā Iekšrīgā un šļupstēja: „Man ar to Pavedēju ... Jānis Veselis bija labās domās par šo grāmatu vēl ilgi pēc tam, kā redzams no vēstules rindām, ko nesen citējām.

„Nobira ziedi,
Nosala odi,
Nosala princis Omakuljāns..."

Tā samērā drīz dziedāja Knuts Lesiņš.

Dažus bijušos pazīstamos protektorus Aīda sastapa Eslingenā, Vācijā, illūzorā brīvmaizes politika sita augstu vilni. Niedra bija pārdomājusi savu stāju un vairs neturējās pie Zemnieku savienības. Viņa teica, ka piespiesta emigrēt un patiesībā esot sociāldemokrate. Uzticīga vitālismam, autore turpināja rakstīt (Eslingenas avīzē gāja atkal romāns) un tā gadu desmitus turpmāk līdz pensijai, jo grāmatu tirgus visu laiku bija diezgan ciešams.

Viņa īsti iedzīvojās fanātiķa Balzaka lomā, kļūdama rakstniece — arodniece un tikai rakstniece. Rutīna bija tik liela, ka katrreiz uz Aīdu Niedru varēja paļauties — iesāktais tiks arī nobeigts, un lai būtu mierīgāks prāts, izdevējs Rudzītis maksāja tikai nomērītus avansus it kā algas veidā. Simt dolaru mēnesī toreiz bija vērtīga nauda!

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu pensionāru apvienības 45 dalībnieki Mārtiņa Prikuļa vadībā 17. augustā devās apvienības trešajā un šīs vasaras pēdējā izbraukumā uz Londonu, Ont. Ekskursanti iegriezās Latīņu kvartāla restorānā pusdienās, tad apskatīja vecāko privātmāju Londonā — Eldon House, kas būvēta 1834. gadā. Apskatīja arī vienu no Londonas 32 parkiem — Spring Bank parku Temzas upes krastos, kur atrodas arī Storybook parks, kas ir slavenā Disneyland (ASV) miniatūra, ar pasaku grāmatu tēliem un mājiņām, maziem lācīšiem, eksotiskiem putniem, stirniņām, kas viss domāts bērniem. Iekārtota pat maza kapella. Atrakcija bija brauciens kuģītī pa Temzu, kur izbūvētas 64 slūžas, plūdu kontrolei Upes krastā atrodas piemiņas plāksne 360 izpriecas kuģīša pasažieriem, kas gāja bojā kuģu sadursmē. Gar Temzas krastiem ved riteņbraukšanas ceļš. Pensionāri bija iepriecināti par labi izdevušos ekskursiju labos laika apstākļos.

● Latviešu biedrības bitinieki, kas regulāri katra mēneša otrā trešdienā sanāk uz pārrunām Latviešu namā, 11. jūlijā St. Vasarāja vadībā, pārrunāja bišu saimju spietošanu un medus izņemšanu no stropiem, kas šogad ir paredzēta jūlija beigās un augusta sākumā, atkarā no laika apstākļiem. Dienvidontario šogad paredzēta laba medus raža; Ziemeļotario, sausuma dēļ raža nebūs tik laba. Nākošais saiets 8. augustā pl 19.30 Latviešu namā. Gadskārtējais medus tirdziņš 9. septembrī St. Vasarāja bišu dravā Ērgļu lizdā.

● Latviešu katoļu draudzes lauku īpašumā Mežciemā 4. augustā tradicionālā Rudzupuķu balle ar vakariņām, par ko rūpēsies Mežciema dāmu komiteja K. Garjānes vadībā. Ar humoristiskiem priekšnesumiem piedalīsies T. Puisāns (dzejoļi) un Anita Bencone ar deklamācijām. Par skaņu lenšu mūziku rūpēsies V. Bērziņš. Nākošajā dienā, 5. augustā, dievkalpojums tēva Jāņa no Motrealas vadībā. Katoļu studentu apvienības Dzintars Toronto vienība parcdzējusi Dr. P. Cakula referātu par gara slimībām un A. Zaka par pāvesta Pāņa Paula II garīgo darbu. A. Bencones dzejoļu skandējumi.

● Sv. Jāņa draudzē nākamgad iesvētāmiem jauniešiem jāpiesakās pie māc. I. Gaides līdz 15. oktobrim. Pirmā iesvētāmo sanāksme 21. oktobrī pēc dievkalpojuma.

● Saulaines gadskārtējie bērnu un sporta svētki ilgs divas dienas, 4. un 5. augustā. Tie domāti ne tikai Saulaines, bet visiem bērniem un pieaugušajiem.

● Gadskārtējie bērnu un sporta svētki Sidrabenē šogad notiek 28. un 29. jūlijā ar jaunatnes sacīkstēm vieglatlētikā un peldēšanā. Piedalīsies Sidrabenes un Saulaines nometnotāji. Aicināti visi jaunieši. Svētdien, 29. jūlijā, bērnu svētki. Izrādīs ludziņu no latviešu tautas pasaku motīviem. Drāmatizējusi un režiju vada Dagmāra Jaunzeme-Gribusta. Pēteŗa Zariņa mūzika; viņš arī darbojas par vadītāju sidrabenē.

Latviešu biedrības sestdienas skolas Toronto šī mācības gada nobeigumā skolas pārzinis J. Ozols vecāku vārdā pasniedza veltes Annai Stradai un Līlijai Treimanei, kas katru sestdienu strādāja šinī skolā, šoreiz nemācot bērnus, bet vecākus. Viņi A. Stradas vadībā mācījās etnografiski pareizu tautas tērpu darināšanu, par palīdzi strādājot L. Treimanei. Attēlā A. Strada (pa kreisi), L. Treimane un skolas pārzinis J. Ozols, kas no pārziņa pienākumiem atlūdzies, dodot iespēju kādam jaunākam skolotājam turpināt viņa darbu.

Foto: J. Liģers

Latviešu valoda nostumta malā

KO LĒMUŠI LATVIJAS APSPIEDĒJI RĪGĀ

Rīgā 14.jūnijā notika Augstākās padomes vienpadsmitā sesija. Tās darba kārtā bija tikai trīs punkti: Likumu pieņemšana par Augstākās padomes un vietējo deputātu padomju vēlēšanām, lēmuma apstiprināšana par darba ļaužu tiesisko audzināšanu un Augstākās padomes prezidi japieņemto dekrētu apstiprināšana. Saprotams, likumus pieņēma, tāpat lēmumu un dekrētus apstiprināja ar visām balsīm.

Pēc jauno pamatlikumu jeb konstitūcijas pieņemšanas vēl pagājušajā gadā Augstākā padome pieņēma noteikumus par mežu izmantošanu un likumu par ministru padomes darbu un tiesībām. Ar likumu par Augstākās padomes un vietējo deputātu padomju vēlēšanām Latvijas iedzīvotāju dzīve tagad pusīdz reglamentēta.

Likumā par Augstākās padomes vēlēšanām ir 11 sadaļas ar 59 pantiem. Nekā īpaši pieminama šajā likumā nav. Vēlēšanu tiesības ir visiem ar 18 gadiem. Atšķirība no vienas otras Rietumeiropas valsts vēlēšanu noteikumiem tā, ka par deputātu var ievēlēt katru, kas sasniedzis 18 gadu vecumu. Vēlēšanu tiesības ir arī citu imperijas pavalstu jeb republiku pilsoņiem, kas dzīvo Latvijā. Nekas tuvāk nav norādīts, tāpēc šo rindkopu 2. pantā var iztulkot dažādi. Tieši teikts: „Citu savienoto republiku pilsoņiem Latvijas territorijā ir tādas pašas vēlēšanu tiesības kā Latvijas pilsoņiem."

9. pants nosaka tiesības nominēt deputātu kandidātus. Protams, komūnistu partijai, arodbiedrībai, komjaunatnei, kooperātīvajām un citām sabiedriskajām organizācijām, darba vietām un karaspēku deļām i vienīgās tiesības.

No mūsu viedokļa interesantākais ir septītās sadaļas, par deputātu kandidātu nominēšanu, 38. pants, kurā sacīts: Apgabalu vēlēšanu komisijai jāreģistrē visi deputātu kandidāti, kas izvirzīti attiecīgajā vēlēšanu apgabalā, ievērojot šī likuma prasības." Kaut arī rastos kādas drosmīgas grupas, kas gribētu nominēt vairākus kandidātus, praktiski tas nav iespējams, tāpēc arī nākošajās vēlēšanās pilsoņi balsos par vienu kandidātu.

40. pants paredz, ka vēlēšanu biļeteni nav jāiespieža latviešu valodā, bet tādā valodā, ko lieto vēlēšanu apgabala iedzīvotāji. Tas nozīmē, ka krievu valoda pamazām izspiež latviešu valodu, jo daudzos apgabalos sarunu valoda jau ir krievu, sevišķi Latgalē. 52. pants nosaka, ka par ievēlētu uzskatāms deputāta amata kandidāts, kas vēlēšanās ieguvis vairāk nekā pusi no visa apgabala vēlētāju balsīm. Tādu drosminieku nav daudz, kas pateiktu nē, tāpēc visus izvirzītos kandidātus arī tūlīt ievēl. Tāpat būs arī turpmāk. Šis likums publicēts Cīņas 17.jūnija numurā.

Otrs likums, kas publicēts Cīņas 20.jūnija numurā par vietējo tautas deputātu padomju vēlēšanām, attiecas uz rajonu, pilsētu, pilsētu rajonu, ciematu un ciematu padomju deputātu vēlēšanām. Likuma vienpadsmit sadaļu 57 pantos ietverts viss, kā vēlēšanām jānoris. Šinī likumā vispārējie noteikumi tādi paši kā Augstākās padomes vēlēšanu likumā. Atšķirība tikai lauku rajonos, ciematos un kolchozos, kur visu nevar pārraudzīt redzīgā partijas

(Turpinājums 14. lp.)

Jaunā Toronto latviešu centra „raudzībās" architekts Uldis Gustavs (attēla labajā pusē) iepazīstināja interesentus ar Centra izveidošanu, atbildot arī uz jautājumiem. Klausītāju sejas rāda, ar kādu nopietnību tie seko paskaidrojumiem.

Foto: J. Liģers

Atkal Rīgā

Par dzejnieku Veltas Tomas un Valža Krāslavieša ciemošanos Rīgā pastāsta Kultūras sakaru komitejas izdevums „tautiešiem klaidā" Dzimtenes Balss savā 4. jūlija izdevumā, kas drīz vien sasniedzis „mēslainē izmestos" arī Amerikas kontinentā. Abi ciemiņi Draudzības namā lasījuši savus dzejdarbus, protams, izraudzītai sabiedrībai. Andris Vējāns iepazīstinājis ar tiem: „...viņiem ir labas domas par Padomju Latviju".

Par ciemiņiem runājis arī Ilgonis Bērsons. Tad Velta Toma lasījusi savus sonetus no savas tikko sastādītās dzejoļu izlases, par kuŗas izdošanu „jau noslēgusi līgumu ar izdevniecību Zvaigzne". Cik lepni skan! Dzimtenes Balsī iespiesti arī vairāki viņas dzejoļi, kā Sarkanā egle u. c.

Daudz skopāki vārdi veltīti otram dzejniekam Valdim Krāslavietim no ASV. Arī viņam „vārds tika dots". Dzejnieks pastāstījis par dzimtenes lakstīgalu, ko aizvedis līdz un kuŗa dziedājusi arī tad, „kad kaķis sēdējis uz televizora..." Valdis Krāslavietis lasījis dzejoļus, „kuŗos vairāk skarbāku piesitienu nekā Veltai Tomai..."

Krāslavietis ar saviem „skarbajiem piesitieniem" laikam nav izpelnījies tādu uzmanību kā Velta, ja viņš pieminēts tikai daļās rindiņās. Toma pat nofotografēta un „ielikta avīzē" kopā ar Rīgas dzejnieci Olgu Lisovsku un aktrisi Lidiju Freimani. Viņa Rīgā atstājusi arī dzejoli: Neretā jasmīni zied. Nav tikai zināms, vai Rīgas kungi viņu uz Neretu laiduši un atļāvuši šos jasmīnus arī pasmaržot . . .

Ikšēns

Man ir vēl mātes valoda,
Tā asina kā galoda,
Kā zelta upe vārdi plūst, —
Sirds tēvu zemei neatlūst.

N. Kalniņš

TLB Sestdienas skola aicina vecākus pieteikt bērnus nākošam mācības gadam. Latviešu skola Toronto pastāv jau 29 gadus. Bērnus uzņem jau no trīs gadu vecuma. Mācības skolā notiek Jesse Ketcham pamatskolas telpās, 61 Davenport Rd., Toronto katru sestdienu, sākot ar 8. septembri. Tuvākais informācijai lūdzu zvanīt 222-2854 vai 491-0560.

TLB Sestdienas skola

Kreditsabiedrības priekšsēdis — T. Kronbergs

Latviešu kreditsabiedrības Toronto jaunās valdes konstruēšanās sēdē 17. jūlijā par valdes priekšsēdi izraudzīja T. Kronbergu, vicepriekšsēdi I. Šķobi un sekretāru G. Tanni. Tie visi ir jauni locekļi, kas ievēlēti kreditsabiedrības 5. jūlija gada sapulcē.

Jaunais valdes priekšsēdis izteicās, ka ir cerība saņemt lielu daļu zaudējumu atmaksas no apdrošināšanas sabiedrības. Process tomēr prasīs ilgāku laiku. 3 līdz 5 gadu laikā kreditsabiedrība tomēr būs nostabilizēta uz tikpat veselīgiem pamatiem kā pirms pēdējo problēmu rašanās, ja ne vēl labāk.

Jaunais valdes priekšsēdis ir ar 21 gadu praksi bankas darbā. Kā zināms, viņš vada lielāko Ontario provinces valdībaş banku (Hhe Province of Ontario Savings Office), kas darbojas uz tiem pašiem kreditsabiedrību principiem. Arī valdes loceklis I. Šķobe (Chartered Accountant) ļoti tuvu stāv banku operāciju jautājumiem.

(Is)

Tiesību kultūrai veltīts mūžs

Jau 27. jūnijā miris un Vīnes centrālajā kapsētā apglabāts tiesībnieks un sovjetologs Nikolajs Valters. Uzaudzis jaunstrāvnieku ģimenē, Nikolajs Valters jau no studiju gadiem visas savas domas veltīja Latvijai un tās kultūras problēmām. Pievērsdamies krimināltiesībām, viņš Rīgā izcēlās ar veikšmīgu advokāta darbu politiskajās prāvās. Kādu laiku viņš bija arī Latvijas konsulāta vadītājs Vīnē. Tur viņš apprecējās ar Austrijas baronesi fon Brukneri. Tas arī izšķīra viņa došanos trimdā uz Austriju. Vīne kļuva par Valtera zinātniskās darbības centru.

Vīnes universitātē viņš lasīja lekcijas par padomju tiesībām, semināros skardams arī politiskās zinātnes un socioloģijas jautājumus. Turpat Vīnē viņš darbojās par mācībspēku arī Diplomātisko zinātņu akadēmijā. Viņa plašās zināšanas pievērsa Vatikāna ievērību, pie kam viņu gadskārtēji aicināja arī par docentu turienes Collegium Russicum. Ar visu to viņš pavēra vienu otru logu arī Baltijas valstu jautājumā.

Valtera nemīrstīgais gars skubināja viņu piedalīties arī starptautiskos kongresos, pie kam viņš ieguva sevišķu vērību 18. starptautiskā sociologu kongresā Nirnbergā, kas notika 1958. gadā. Tur viņš runāja tieši par sociālās dzīves pārmaiņām Latvijā, skardams nacionālisma ideoloģijas jautājumus. Par tautu pašnoteikšanās tiesībām viņš atkārtoti runājis starptautiskās konferencēs Kēnigšteinā un citos Rietumvācijas centros. Viņa referāti ir iespiesti vācu valodā. Bet Valters rakstījis jau no trimdas sākuma gadiem arī Šveices presē.

Kaut arī nelaika intereses izvērsās teorētiskajā laukā, tad tomēr viņš izjuta nepieciešamību būt latviešu jaunatnes vidū. Ilgus gadus viņš bija viens no galvenajiem runātājiem ELJA kongresos, kā arī piedalījās Baltiešu apvienības un akadēmisko organizāciju darbā. Lai gan Nikolajs Valters bija sociāldemokrats, viņš atbalstīja arī katoļu baznīcas darbu. Valters mira 80 gadu vecumā.

Ād. Šilde

ASV pensionāriem lielāki pensijas čeki

ASV ar šī gada jūliju 35 milj. pensionāru saņem 9,9 proc. pielikumu pie saviem ik mēneša pensiju čekiem. Šī gada pielikums, kas atkarīgs no dzīves dārdzības pieauguma ASV, ir augstākais, kāds līdz šim bijis kopš 1975. gada. Pielikums 1978. g. bija tikai 6,5 pšoc., 1977. g. — 5,9 proc., 1976. g. — 6,4 proc. un 1975. g. 8 procenti. Ar šo pielikumu sociālās nodrošināšanas pensija ASV no līdzšinējā caurmēra 258 dol., tagad pieaugusi uz 283 dol. mēnesī, bet laulātam pārim, kur arī saņem šo pensiju, uz 482 dol. mēnesī. Līdzīgs pielikums attiecināms arī uz federālā mazturības pabalsta (SSI) saņēmējiem, kādu ASV ir 4 miljoni.

Vgs

Atbalstāma Minsteres ģimnazija

Pasaules brīvo latviešu apvienības valde uzskata, ka Minsteres latviešu ģimnazija ar savu izcilo latvisko izglītību un augsto mācību līmeni ir vienreizējs iestādījums latviskās kultūras saglabāšanā un jaunradē. Ģimnazijas turpmākā pastāvēšana un atbalsts ir visas brīvās pasaules latviešu lieta. Pasaules brīvo latviešu apvienība aicina visus brīvās pasaules latviešus atbalstīt ģimnaziju, sūtot savus bērnus uz Minsteri un ziedojot ģimnazijas atbalstam.

PBLA

ŅUJORKA

● Ņujorkas draudzes Salas baznīca kā dāvanu saņēmusi sudraba dievgalda biķeri un šķīvi 1400 dolaru kopvērtībā. Tos dāvinājuši Marta Klima, Gaida Risberga un šī gada konfirmandi, gatavojis N. Treijs Hofstra universitātes darbnīcās. Draudzes Ņudžersijas novadā iesvētīto jauniešu vecāki bija dāvinājuši dievgalda vīna kannu, bet biķeris un šķīvis bija dāvināts jau 1973. gadā.

V. I.

Klusā latviešu mājā

Izdodama istaba

AR VIRTUVI,

labā satiksmes rajonā,
vecākai dāmai vai
studentei.

Zvanīt vakaros 465-5885

Ar eļļas apkuri nākošo ziemu sagaidāmas problēmas. Jau tagad vairākas firmas piedāvā eļļas krāsnis apmainīt pret gāzes krāsnīm, bet citas firmas — dzīvokļu māju griestu izolāciju, par ko vecākām mājām labu daļu maksā valdība. Arī malkas sagādāšana nav zemē metama, kā tas redzams augšējā attēlā.

Foto: J. Liģers

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkā 30. jūnijā miris igauņu sabiedriskais darbinieks Alfreds Andersons. Viņš ilgu laiku bija Igauņu pasaules nacionālās apvienības prezidents. Nesen ievēlēts valdē, bet priekšnieka amatu slimības dēļ vairs neuzņēmās. Viņš bija arī igauņu pārstāvis, kad dibināja Pasaules baltiešu apvienību. Izvadīšana notika 11. jūlijā no igauņu baznīcas Manhatenā. Andersons bija dzimis 1901. gadā, beidzis Tartu universitātes juridisko fakultāti.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes bērnu vasaras nometnē šogad pieteikušies tikai mazliet pāri par 300 bērnu, kas ir krietni mazāk nekā agrākajos gados. Parasti katrā no četriem divnedēļu periodiem bija pieteikušies ap 150 dalībnieku, kas ir maksimālais skaits, ko nometne spēj uzņemt. Jau iepriekšējā gadā bērnu skaits bijā mazāks. Vismazāk pieteikušies visjaunākie nometnotāji. Šogad pēdējā perioda pēdējā nedēļā (no 19. līdz 26. augustam) paredzēta atsevišķa programma bērniem, kam grūtības ar latviešu valodu. Nometni šogad vada Ingrida Mieme, pirmais periods sākās 1. jūlijā.

● Ņujorkas draudzē šī gada maijā bijušas 699 personas, vecākas par 70 gadiem, no tiem 23 deviņdesmitgadīgie. Bez tam vairāk nekā 60 bijuši 69 gadu veci. Visvairāk veco ļaužu bijis draudzes Ziemeļu novadā, kas aptver Bronksu un Vestčesteru, kur dzīvo 166, Longailendā 132, Iekšpilsētas (Bruklinas) novadā 129, Ņudžersijā 88, Kvīnsā 74 un Manhatenā, kur latvieši dzīvo mazāk, 37 personas.

● Ņujorkas draudzes kases pārskats rāda, ka pirmajos šī gada piecos mēnešos ienācis 60.800 dolaru, kas ir par 1300 dolariem mazāk nekā gadu iepriekš. Draudzes sarakstā ir pāri par 350 vārdu, kas nodevas nav kārtojuši trīs vai vairāk gadus. 7. jūnija valdes sēdē no draudzes locekļu saraksta izsvītroti 53, bet 13 izsvītroti dzīves vietas maiņas dēļ.

MANČESTRA

● Mančestras latviešu ev. lut. draudzē iesvētīja Ilmāru Labrenci un Edvardu Ivāru Stērsti. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs K. Freimanis. Ērģelniece S. Zeidenberga ievadījumā atskaņoja Bacha un Hendeļa mūziku. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja Rotas koris diriģenta V. Aldiņa vadībā. Draudzes priekšnieks A. Ozols pasniedza iesvētītiem jauniešiem draudzes dāvanu — Dziesmu grāmatu.

P. S.

ČIKAGA

● Ilinojas pensionāru biedrības jūnija sanāksmē Čikagas latviešu namā piedalījās vairāk nekā 100 biedru. Sanāksmi atklāja priekšnieks V. Zvejnieks. Mācītājs A. Stefenbergs aizlūdza par 14. jūnija upuriem. Brīvmāksliniece Elza Mekša sanāksmi kuplināja ar lūgšanu Lielajam Dievam. Turpmāko programmas daļu vadīja programmas kārtotāja L. Ozoliņa. Režisore M. Antena deklamēja divas dzejas aizvestajiem. Vairākas dziesmas dziedāja arī jaunā dziedone M. Mozga savas skolotājas E. Mekšas klavierpavadījumā. E. Strausa pārrunās ierosināja vairākas ekskursijas. Dāmas bija rūpējušās par cienastu. Pateicības vārdus sacīja L. Ozoliņa un V. Zvejnieks. Nākošā sanāksmē 12. septembrī ārsta A. Kalniņa referāts.

V. A.

● Čikagas Latviešu organizāciju apvienības rīkoto aizvestō to piemiņas aktu 17. jūnijā Čikagas Latviešu namā ar svētbrīdi ievadīja mācītājs V. Landmanis. Uzrunu teica organizāciju apvienības kulturālās daļas vadītājs A. Kāndrovičs, atgādinot, ka 1941. gada 14. jūnija deportācijas bija tikai pašas pirmās. Tās notikušas arī vēlākos gados, un visvairāk latviešu izsūtīti uz Sibiriju 1949. gadā. Vairākas dziesmas nodziedāja soprāns Māra Mozga; pie klavierēm Valdis Treimanis. Dzejoļus skandēja Pēteris Cedriņš un Vija Vītola.

V. J.

GRAND RAPIDI

● Latviešu biedrības namā 25. jūnijā notika pensionāru biedrības sanāksme, kas bija veltīta aizvesto tautiešu piemiņai. Vecie ļaudis arī bija vienīgie šinī latviešu kolonijā, kas ar ar laicīgo aktu atcerējās mūsu tautas lielās traģēdijas ievadījumu 2. pasaules kara priekšvakarā. Sanāksmi ievadīja biedrības priekšnieks J. Sulainis, bet par 14. jūnija deportācijām stāstīja skolotājs V. Lībants. Galda lūgšanu pirms kopējām pusdienām teica Dr. R. Markus. Godināja jubilārus un visus Jāņus, kuŗi bija krietns pulks. Vēlāk dziedāja Līgo dziesmas skolot. M. Granta klavieŗu pavadījumā. 30. jūlijā paredzēts pensionāru izbraukums uz Taunsenda parku.

● Satraucošus brīžus piedzīvojusi Marta Kušķe ar savu līdziedzīvotāju Martu Kukaini, kad viņas pavēlā vakara stundā pamanījušas, ka blakus dzīvojamās mājas esošo garāžu sāk pārņemt liesmas, jo tanī atradusies automašīna ar pilnu tanku benzina. Ugunsdzēsēji uguni nodzēsuši. Domā, ka to pielikuši vandaļi.

V. Z.

Paplašinās Brāļu kapus

BŪVĒS JAUNU NOVIETNI 2500 — 3000 URNĀM

Jau pagājušā gadā Latviešu kara invalidu apvienības ASV valde no Evergreen kapiem piepirka vienu akru zemes Brāļu kapu paplašināšanai. Tagad tie robežojas ar ceļu, kas iet garām kapsētai, Bloomer Road, par ko samaksāja 10.000 dolaru. LKIA sapulces laikā Rotā architekts Arvīds Ādamsons deva ieskatu par jaumo urnu novietnes projektu. Ādamsona projektu pieņēma. Kapu paplašināšanu sāks jau šogad, vispirms izdarot zemes uzbērumu kapsētas piepirktajā daļā un pamatu ieliešanu. Urnu novietnes izmūrēs 1980. gadā, pēc projekta ap 2500 — 3000 urnām, kā arī ap 700 — 1000 kapu vietas. Plānots izveidot arī apstādījumus un piemineklī Latvijai. Šim nolūkam rūpnieks Roberts Hiršs jau Brāļu kapu izbūves sākuma gados novēlēja 10.000 dolaru.

Brāļu kapu pamatakmeni iemūrēja 1967. g. 28. maijā Rotas mācītājs Voldemārs Rolle pēc archit. Adamsona projekta. Līdz šim Brāļu kapu izbūve norisinājusies 3 posmos: 1967. g. izbūvēja altāra platformu un galveno ieeju ar piemiņas plāksni Tēvzemei un brīvībai, ko 11. novembrī atklāja mūsu sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Dinbergs un iesvētīja archibīskaps A. Lūsis; asistēja māc. V. Rolle un Ņujorkas draudzes māc. R. Zariņš. Otrā izbūves posmā — 1970. g. nobeidza Tautas platformu. To 23. augustā iesvētīja māc. V. Rolle, asistējot prāv. N. Trepšam un māc. K. Valteram jun. Pavisam kopā bija pāri par 300 urnu novietnes un 150 kapu vietas. Pieprasījumi auga, un jau 1973. g. sāka centrālās urnu novietnes izbūvi, ko 1974. g. 13. oktobrī iesvētīja archib. A. Lūsis, asistējot mons. Dr. L. Vārnam un māc. R. Zariņam. Centrālajā urnu novietnē ir vietas pāri par 800 urnām, bet pie visiem trim Brāļu kapu veidojumiem var pielikt vairākus simtus standarta piemiņas plāksnes tiem, kas krituši kaujas laukos, aizgājuši mocekļu nāvē izsūtījumos, pazuduši bez vēsts, u. t. t.

Brāļu kapu veidojumu sienās ir arī pievienotas lielās piemiņas plāksnes pirmajam Latvijas valdības ministru prezidentam un pēdējam Latvijas valsts prezidentam Dr. K. Ulmanis, atbrīvošanas cīņu vrspv. LKOK ģenerālim J. Balodim un Latvijas skautu prezidentam LKOK ģen. K. Gopperam. Kritušajiem un bez vēsts pazudušajiem, kā arī svešas varas upuriem stud. korporācijas Selonija, Frat. Rusticana un stud. Lettgallia atklājušas un arī iesvētījušas lielās piemiņas plāksnes ar upuru vārdiem.

Brāļu kapu izbūve nebūs pabeigta arī pēc galvenās urnu novietnes nobeigšanas, jo ievadītas jau sarunas par tiem piegulošās privātās zemes pirkšanu, lai varētu izbūvēt auto novietni un izveidot parku.

Urnu pieprasītāju skaits ar katru gadu aug, tās iesūta no visiem kontinentiem, kā arī pieprasa urnu novietņu rezervēšanu. Līdz ar galvenās urnu novietnes būvēšanu, problēmu atrisinās, jo līdzšinējos Brāļu kapu veidojumos visas urnu novietnes jau aizņemtas vai jau rezervētas. Tuvāka informācija urnu novietņu un kapa vietu rezervēšanai saņemama: Latvian American Disabled Veterans Center „Rota", Elka Park, N. Y. 12427, USA, tel. (518) 589-9878.

Organizēta urnu izvade notiek 3 reizes gadā: Varoņu piemiņas dienā — maija beigās, kapu svētku laikā — augusta otrā pusē un okt. pirmajā pusē.

Latviešu kara invalidu apvienības ASV uz 3 gadiem par priekšnieku korespondences ceļā ievēlēja Leopoldu Apeli, bet pilnsapulce no jauna valdē ievēlēja K. Štreinertu — biedrzinis un aprūpes noz. vad., R. Purlīci — Rotas kluba pārzinis un A. Bērziņu — sekretārs un izbūves daļas vad. Bez tam valdē vēl darbojas K. Grīnvalds — priekšn. vietn. un kasieris, ir arī Rotas grāmatvedis, A. Ozoliņš — Rotas kluba pārz. E. Lācis — Rotas kluba pāziņa vietnieks. Revīzijas kom. ievēlēja: J. Zeltiņu — pr-dis, Lēci, vietn. un E. Rampānu — sekretārs. Dāmu komitejas vadībā darbojas: Marta Apele — priekšniece, Zenta Līce — priekšn. vietn. un sekretāre un Lūcija Gurtiņa — kasiere.

Par LKIA ASV un Brāļu kapu mācītāju darbojas māc. Richards Zariņš, bet LKIA ASV un Rotas ārsta pienākumus veic Dr. A. K. Bogdanovics.

Veterānu atpūtas nams Rota atvērts visu gadu; tajā pastāvīgi dzīvo 7 kara invalidi, pārzinis un saimniece. Vasaras sezonā Rotā ir vasarnieki un nedēļu nogaļu viesi, bet citos gada laikos to izmanto mednieki, slēpētāji un organizācijas savu svētku atzīmēšanai, izbraukumiem u. t. t. Lielajos sarīkojumos un vasaras sezonas nedēļu nogalēs telpu rezervēšana jāizdara savlaicīgi pie Rotas pārziņa A. Ozoliņa, telef. (518) 589-9878. Kara invalidi Rotā var pavadīt bezmaksas atvaļinājumu (ieskaitot uzturu), atkarā no invaliditātes, no 1 — 4 nedēļas gadā.

R. A.

Latviešu kara invalidu apvienības ASV vadība un darbinieki. No kreisās: Brāļu kapu projekta autors un izbūves vadītājs arch. A. Ādamsons, Rotas pārzinis un saimniecības vadītājs A. Ozoliņš, biedrzinis un aprūpes nozares vadītājs K. Šteinerts, dāmu komitejas priekšniece M. Apele, valdes priekšnieks un sabiedriski kultūrālās daļas vadītājs L. Apelis, dāmu komitejas priekšnieces vietniece un sekretāre Z. Līce, dāmu komitejas kasiere L. Gurtiņa, žurnāla Kara Invalids redaktors un informācijas noz. vad. R. Ancāns, dāmu komitejas darbiniece E. Ancāne, revīzijas komisijas priekšsēža vietnieks A. Līcis, Brāļu kapu urnu izvades ceremonijas vadītājs E. Kundziņš, Rotas kluba pārzinis R. Purlīcis, Rotas kluba un saimniecības pārziņa palīgs A. Gurtiņš. Foto: Bruno Rozītis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

20. oktobrī pl. 7 vak. Latviešu nama 15. gadasvētki. Programmā jauniešu priekšnesumi.

3. novembrī pl. 16 Sv. Andreja baznīcas zālē, Gaujas gaidu vienības Mārtiņvakars.

10. novembrī Latvijas armijas 60 gadu atcere.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 21. SEZONAS KONCERTS

3. novembrī pl. 20 Raiersona teātrī Alfrēda Kalniņa 100 gadu atceres koncerts. Apvienotie koŗi, solisti un orķestris.

6. decembrī pl. 20 Town Hall Juris Kuzminovs — čello, Ariāna Goldina — piano.

23. februārī pl. 20 Town Hall Gunārs Larsens — vijole.

27. martā pl. 20 Town Hall Anda Zirnīte — piano.

DRUVA

11. augustā pl. 10 DV Druvas un Bramptonas nod. šaušanas sacensības M. Kalniņa bij. saimniecībā. Pēc tam pl. 17 zaļumballe pie raga mūzikas.

MEŽCIEMS

4. augustā pl. 19 Rudzpuķu balle. Svētdien dievkalpojums. Dzintariešu referāts un citi priekšnesumi.

BĒRZAINE

11. augustā pl. 10 TLMM kluba rīkotās eksternās šaušanas sacensības. Vakarā zaļumballe. I. Kipis spēlēs deju mūziku. Ieeja brīva.

Arī Polija liedz izbraukt

Attiecīgās Polijas iestādes atteikušās izdot ārzemju pasi poļu PEN kluba sekretāram Vladislavam Bartočevskim, vēsta ziņu aģentūra AFP no Varšavas. Bartočevskis vēlējies doties atvaļinājumā uz Italiju. Pirmo reizi viņam ceļojuma pases izsniegšana noraidīta aprīlī, kad viņš grībējis braukt uz ASV. Bartočevskis ir katoļu nedēlas laikraksta Tygodnik Powszechny redaktors un pretestības kustības dalībnieks, tā saucamās „Lidojošās universitātes" līdzdibinātājs. —pb—

Kanadas Latviešu Centrs Toronto

IZIRE:

zāles sarīkojumiem, sanāksmēm, privātām viesībām;

biroja telpas komerciālu vai organizāciju vajadzībām.

Erta auto novietošana. 4 Credit Union Drive, Toronto.
Zvanīt: Z. Grundmanis Centrā 759-4900, mājās 244-3244.

Benitu Sviķi un Haroldu Preisu salaulājis prāv. S. Mozga Blessed Sacrament baznīcā Hamiltonā, Ont. Līgava ieguvusi Mc Master universitātē B.A. gradu (Economics) un strādā nodokļu departamentā Hamiltonā. Viņa pieder pie korporācijas Aurora. Līgavainis beidzis Gvelfas universitāti ar B.A. gradu (Honours) mākslā (Fine Arts) un strādā firmā Graphic Design Co. Burlingtonā. Viņš pieder pie korporācijas Vendia.

Informācija par Brāļu kapiem

Brāļu kapi atrodas Ņujorkas pavalsts Katskiļu kalnos, skaistā nokalnē, apm. 15 jūdzes no Ņujorkas lielceļa 20. nobrauktuves (Saugerties) pie Tannersville pilsētas, Bloomer Road (pie Evergreen Cemetery). Brāļu kapi ir Latviešu kara invalidu apvienības autonoms iestādījums. Kapus pārvalda un apkopj latviešu kara invalidi un to labvēļi bez atlīdzības. Kapos var apglabāti katru latvieti. Pastāv divas iespējas: guldīt kapā šķirstu vai urnu, vai arī novietot mirušā pelnu urnu speciālā izbūvē.

Par kapa vietu mazākais ziedojums ir 400 dol. Tajā ieskaitīts vienveidīgs kapakmens ar mirušā datiem, kādus uzdod pats vai piederīgie. Apbedīšanu kārto piederīgie, saziņā ar kādu apbedīšanas biroju, kas izkārto transportu uz Brāļu kapiem. Savlaicīgi jāvienojas ar Brāļu kapu pārvaldi par laiku, lai varētu izkārtot kapa izrakšanu, kas maksā ap 150 dol., urnām 35 dol. Apbedīšanas biroja pakalpojumus un kapa izrakšanas maksu jāsedz piederīgiem.

Pelnu urnu novietošanai izbuvētas trīs akmens platformas (ceturto izbūvi sāks 1979. g. beigās). Vietu urnas novietošanai var iegūt ar ziedojumu, sākot no 200 dol. Šeit ir ieskaitīta bronzas lējuma plāksne ar mirušā datiem. Pelnu urnas maksimālie izmēri: 8" x 10" x 16". Urnām jābūt no nerūsējoša materiāla, labāk bronzas atlējuma, ar augšpusē iegravētiem mirušā datiem. Urnas var nosūtīt pa pastu (registered) un tās uzglabā līdz nākamai izvadei, vai nogādāt uz Rotu (invalidu atpūtas namu).

Kara invalidiem un Lāčplēša kara ordeņa kavalieriem kapa vietas vai urnu novietnes ir bez maksas. Jāziedot tikai par kapakmeni 150 dol., vai plāksni — 50 dol.

Piederīgo vai kara biedru piemiņas saglabāšanai ir atsevišķi nodalījumi, kur var novietot vienveidīgas bronzas piemiņas plāksnes ar aizgājušo datiem, par ziedojumu, sākot ar 50 dol.

Minimālais ziedojums sedz kapu izbūves un tehniskos izdevumus. Kapu kopšanu, aptīrīšanu, izdaiļošanu, puķu un stādu kopšanu un laistīšanu līdz šim veic kara invalidi, vai to ģimenes locekļi un labvēļi bez atlīdzības. Radīts Kopšanas fonds, kurā ieskaita pārmaksas un ziedojumus nākotnei — kapu kopšanai. Kapu pārvalde ir pateicīga par pārmaksām vai ziedojumiem šinī fondā.

Organizēta izvade ar garīdznieku piedalīšanos notiek trīs reizes gadā: maijā, augustā un oktobrī.

Apbedīt vai novietot urnu var arī citā laikā, vienojoties ar Brāļu kapu pārvaldi. Lai iegūtu kapa vai urnas vietu, ir jāizpilda pieteikuma anketa, kuru var dabūt invalidu atpūtas namā Rota, vai pieprasīt rakstveidā. Anketes ar ziedojuma samaksu (vēlams bankas čeks vai Money Order) sutāmas: Latvian American Disabled Veterans Center Rota Elka Park, N.Y. 12427; telefons (518) 589-9878. Čeki rakstāmi uz Latvian—American Disabled Veterans Inc. vārdu.

Brāļu kapu pārvalde

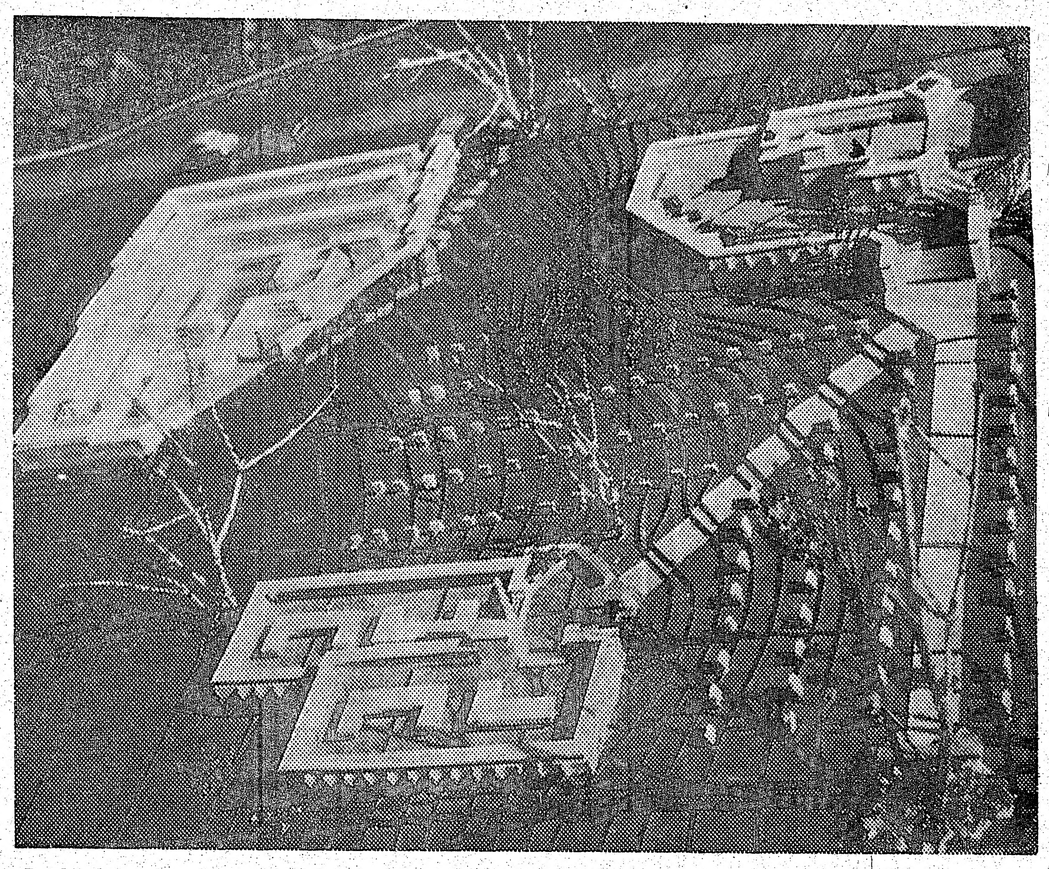

Brāļu kapu jaunais projekts. Kreisajā stūrī augšā — ieplānotās 2500 — 3000 urnu novietnes.
Foto: Bruno Rozītis

Latviešu mākslas dokumentācija

PERIODISKS RAKSTU KRĀJUMS LATVJU MĀKSLA, 4. UN 5. NRS. LATVIEŠU INSTITŪTA RAKSTU KRĀJUMS ALA APRŪPĒ

Lielu darbu veikšanai vajadzīga drosme un prasme. Dažreiz prasme būtu, bet nav drosmes. Visu trimdas laiku latviešu mākslinieki auga, darbojās, rīkoja izstādes, guva internacionālu atzinību, bet neuzdrošinājās izdot kārtīgu mākslas žurnālu. Paldies redaktoram Arnoldam Sildegam un redakcijas kollēģijai — Arvīdam Brastiņam, Annai Graudiņai, Jurim Soikanam, Eleonorai Šturmai un Ingrīdai Vīksnai.

Periodisks rakstu krājums Latvju Māksla izdots jau pieci gadi, t. i., izdoti pieci numuri. Sauksim vien to par žurnālu, kaut tas iznāk tikai reizi gadā.

Latvju Māksla starplaikā guvis ievērību un atzinību trimdas latviešu sabiedrībā. Kad aicināja pieteikt abonementu, daudzi neticēja, ka šāds žurnāls varēs trimdas ceturtā desmitā pastāvēt. Pēc triju numuru izdošanas abonementu skaits strauji audzis, tā ka pirmos divus numurus paredzēts izdot otrā izdevumā. Tas liecina, ka trimda spēj uzturēt savus žurnālus atsevišķām daiļo mākslu nozarēm: literātūrai — Ceļa Zīmes, mūzikai — Latvju Mūzika un mākslai — Latvju Māksla.

Šeit ieskatīsimies divos pēdējos Latvju Mākslas numuros — 4. un 5. Žurnāla apmērs ievērojams, moderna un gaumīga Arnolda Sildega grafiskā apdare un iekārtojums. Žurnāls iespiests uz laba papīra, modernā technikā, ar daudzām gleznu reprodukcijām.

Žurnāla apmēru lielāko daļu aizņem apceres par mūsu mākslinieķiem un viņu darbiem ar raksturīgām reprodukcijām. 4. n-rā Arnolds Treibergs raksta par Eduardu Dzeni, illustrē 16 reprodukcijas (5 visas lappuses apmērā), Nikolajs Bulmanis jun. raksta par modernisti Visvaldi Reinholdu ar tematu Zemes un kosmisko spēku gleznotājs, klāt 10 reprodukcijas (1 krāsaina) un Eleonora Šturma devusi īsu apskatu — Dabas noskaņu gleznotājs Vilnis Strazdiņš, klāt 8 darbu reprodukcijas.

Latvju Māksla 5. n-rā uzņemta viena plaša apcere — prof. Dr. Jānis Siliņš raksta par tautas balvas laureātu 1977. gadā Augustu Annusu — Dzīves stāsts un māksla. Apceri illustrē 47 reprodukcijas (3 krāsās).

Abos žurnāla numuros plašas reportāžas par aktuālām latviešu mākslinieku izstādēm, piem., 4. n-rā Eleonora Šturma stāsta —Vecmeistari latviešu kultūras dienu mākslas izstādē Ņujorkā (ar 11 reprod. un izstādes kopaina, foto) un par 6. Latviešu dziesmu svētku Kanadā un PBLA tēlotājas māslas izstādi ar 7 reprod. (1 krāsaina). Arnolds Treibergs ziņo: Izstāde Pensilvenijas universitātes mūzejā, sakarā ar ASV 200 gadu svinībām rīkoto 14 latviešu mākslinieku izstādi un Rodums Alentaunas mūzejā, tad vēl Ēriks Kronbergs raksta par Augusta Kopmaņa piemiņas izstādi un Eleonora Šturma — Jaņa Gaiļa piemiņas izstādi Ņujorkā, kā arī par Edvīna Strautmaņa gleznu un zīmējumu izstādi Ņujorkā. Šeit nevar uzskaitīt visas izstāžu apceres. Līdzīgi arī 5. n-rā labi dokumentētas un ar reprodukcijām illustrētas latviešu mākslinieku izstādes, piem., Arnolds Treibergs apraksta 25. Kultūras Fonda izstādi, Eleonora Šturma — Sigismunda Vidberga piemiņas izstādi (ar 9 reprod.) u. c.

Atsevišķi jāpiemin vērtīgā Arnolda Sildega atskata apcere ar 13 reprod. par Evalda Dajevska skatuves ietērpu J. Raiņa lugai Rīgas ragana 6. latviešu dziesmu svētku izrādei Kanadā un Juŗa Soikana ļoti vērtīgā, 1978. g. KF Kr. Barona balvas ieguvēja Arnolda Mazīša gleznieciības technikas interpretācija ar 4 reprodukcijām. Tāpat ļoti vērtīgs Arvīda Brastiņa pētījums Latviešu tēlotājs raksts (nobeigums sekos).

Abos žurnālos dokumentēta mākslas dzīves chronika trimdā. Tas ir ļoti svarīgi, lai pēc iespējas visu izstāžu un izdevumu apceres savāktu vienkopus. Nav aizmirsta arī lietiskās mākslas nozare un izstāžu apcere ar foto reprodukcijām. Jāsaka — visai trūcīgas apceres ir nodaļā Mūžības vārtos.

Visumā jāsaka — žurnālā derētu vairāk problēmatisku apceŗu par mākslu un māksliniekiem. Ir gan pāris tādas apceres, piem., 4. n-rā N. Bulmanis jun. daudz un ļoti aizrautīgi rakstījis par V. Reinholda mākslu, t. i., mēģinājis interpretēt, lai kaut cik piekļūtu Reinholda daiļrades kodolam. Taču konstatētais — „bezgalīgie apvāršņi", „pārlaicīgi dzīvās krāsu joslas" un „pirmatnēju kosmisku spēku vērpetes" (283. lp.), kas būtu kaut kā saistāmas „dziļi latviskas pa-tiesības izteikšanai", šķiet, paliks mākslinieka un interpreta sajūsma. Citādi tas ir ar LM Nr. 5 (453. — 456.lpp.) ievietoto Juŗa Soikana Arnolda Mazīša gleznieciības technikas un kultūras apceri. Tas vispār ir jauns atklājums Mazīša mākslā un reizē vesela mākslas problēmu lekcija. Jāuzmanās arī lietišķās mākslas laukā, lai apskati un foto attēli sniegtu īstu daiļā parādi, bet ne visu, ko sastopam skatēs un tirdziņos.

Derētu iepazīstināt lasītājus arī ar redaktoriem, kas ir arī žurnāla galvenie līdzstrādnieki. Žurnālam būs interesenti jaunatnē, bet viņi nepazīst redaktorus.

Paldies ALA Latviešu Institūtam par vērtīgo izdevumu, kas dokumentē latviešu mākslas dzīvi un attīstību trimdā.

A. Spoģis

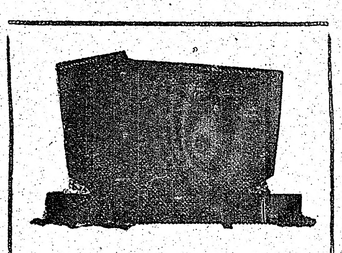

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu metis

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2919 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hepp

Mirdzu Avenu un Andri Auziņu Kristus draudzes baznīcā Hamiltonā salaulājis māc. K. Kuškēvics. Līgava Waterloo universitātē ieguvusi B.A. gradu matēmatikā. Viņa pieder pie korp. Aurora, bet līgavainis pie korp. Fr. Lataviensis.

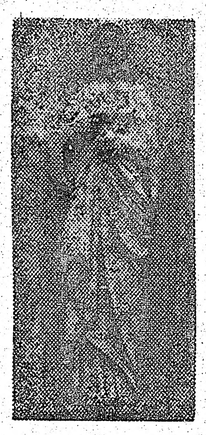

Gatavo piemineklus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7580

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlāka laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Tālr. 531-3098

To: Latvija Amerika Publ. Ltd.
125 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4M 2E9.

RE: COMPLAINT ABOUT DELAY IN NEWSPAPER DELIVERY.

Subscribers name: .....

Address: .....

..... Postal Code .....

Latvija Amerika number ..... dated on ..... and mailed two days earlier from Toronto was delivered to my address on ..... This is ..... days after posting.

Sometimes the second class mail ha sbeen delivered in ..... days. Please inquire as to the eause of this delay. I would appreciate more rapid postal cervice.

Yours truly

....

(Date of complaint) (Signature)

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$30.00
☐ 6 mēnešiem	$16.00
☐ 3 mēnešiem	$ 8.50

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz:

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

Dziesmas, saule . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

Visbijas pilsētas veco mūru ielokā dzīvo tikai 3000 vietējo, bet viņu viesmīlībā labi jutās latviešu tūkstoši no visiem kontinentiem. Varbūt tas pēc kādiem pieciem gadiem atkal ierosinās trimdiniekus uz jaunu, spārnotu satikšanos Visbijā.

Tautieši Visbijas svētku dienu brīvajos cēlienos devās autobusos uz salas otru pusi, kur gribēja ieraudzīt Kurzemes krasta siluetus. Bet tas neizdevās ne tiem jaunajiem cilvēkiem, kas ar motorlaivu iebrauca jūrā, ne arī tautietim, kas no Rietumvācijas bija atlidojis savā lidmašīnā un saulainajā 20. jūnija priekšpusdienā, starp Slīti un bēgļu avotiņu Kithamarsvikā, vairāk simtu metru augstumā, vizinādams savu veco draugu, ilgi meta slaidus lokus pāri jūras zaļajam klajumam . . .

Tiesa, padomju vara darīja visu, lai apgrūtinātu mūsu svētkus Gotlandē. Taču viņai izdevās panākt tikai to, lai pie pilsētas nama neplīvotu sarkanbaltsarkanais karogs. 21. jūnijā, ar tūristiem un krievu apkalpi, Visbijas ostā pēkšņi parādījās kuģis Maksims Gorkijs. Vai tā bija nejauša sagadīšanās? Apvienotā koŗa koncerta laikā, kuŗu pārraidīja Gotlandes radiofons, apm. 1 km attālumā no sarīkojuma vietas, Botāniskā darzā, kuģis sāka lēni slīdēt gar krastu.

Mūsu satikšanos Gotlandē suminăja saule un mazliet vēsas, zaļi krēslainās un pavisam īsās vasaras naktis. Vienīgi Dievs zina, kur būsim citu gadu! Gotlandē satikās radi un veci draugi, seni kaimiņi, frontes kaujās kopā bijušie, kas, tālu jūŗu šķirti, redzējās pēc ilgiem gadu desmitiem. Mēs klaiņodami čalojām kā vilnis, smējāmies un skanējām priecīgos saucienos! Visbijā elpoja un smaržoja Latvija, kliedza brīvības putni. Visbijā lūdzāmies par nomocītajiem, garā ciemojāmies pie mājās palikušajiem, kuŗiem vēl vienmēr nav beidzies okupācijas važu smagums.

Sarīkojumu priekšvakarā atgriezās daži tautieši no Rīgas ciemiem. Viņi bija atveduši arī visas mūsu tautas asaru sūrumu.

Visbijas ostā 23. jūnijā neaizmirstamu piedzīvojumu sagādāja pārceltuves kuģis uz Ēlandes salu. Tanī viss pasažieŗu vairums bija latvieši, kas, salasījušies uz augšējā klāja saviļņoja pilsētiņas mūŗus ar atbalsīm dziedādami — Daugav's abas malas, mūžam nesadalās. Vēlāk vēl ilgi, tālu jūŗā, varēja dzirdēt viņu līgošanu.

Meklējot Mārtiņa Strovalda slavenās pēdas un klīstot garām latviešu iecienītajam bohēmiskajam pagrabam Stokholmas vecpilsētā, kas tai brīdī bija priecīgu latviešu pārpildīts, iekšā netikušie aizgājām līdz ostai. Tur piedzīvojām skatu, kuŗa dēļ bija vērts mest līkumu. Skan iela pa labi, skan pa kreisi, tikai virvēm norobežotajā laukumā, kuŗā bez vajadzības aizliegts ieiet, valda nospiedošs klusums un sastingums.

Pretī Skandinavijas un Pad. savien. kuģu līnijas birojam, kas pieblīvēts propagandas plakātiem un vēsta atiešanu uz Helsinkiem un Tallinu, noenkurojies kārtējais satiksmes kuģis Antonia Neždanova, reģistrēts Archangeļskā. Pilsētas vārds, kas pazīstams tūkstošiem deportēto latviešu. Kuģis apsargāts. Uz klāja mēms personāls. Cauri sardzei pazūd divi vecāki pāŗi. Ceļa somas aiziet pa citām kāpnēm. Klājā pasažieŗi neparādās. Attālums līdz Neždanovai tikai nepilni 50 metru, bet klusums tāds, it kā tas būtu 50 kilometru! Taisnība būs tiem, kas atgriezušies no Rīgas ciemiem saka: „Tā tur vairs nav normālam cilvēkam saprotama pasaule: to šodien mūsējie var apmeklēt tikai ar stipriem nerviem." . . .

Alberts Eglītis

B & V Installers

IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES

Zvanīt vakaros

V. Ivāns 763-3374 — R. Bulovs 638-5478

Atbalsti Latvijas Brīvības Fondu —

un Tu būsi veicinājis brīvības atgūšanu Latvijai. LBF jākļūst par mūsu Centrālo financiālo bazi, kas savus līdzekļus sadala pēc stāvokļa vajadzības. Tuvojas Madrides konference un daudzi citi notikumi, kur jāskan arī mūsu balsij. LBF rūpējas par visu to.

Čeki rakstāmi uz Latvijas Brīvības Fonds Ltd. vārda un nosūtāmi —

Kanadā:
LNAK
P.O. Box 285, Station A
Toronto, Ont. M5W 1B2

A.S.V.
Post Office Box 16
Rockville, Maryland 20850
U.S.A.

☐ Vēlos iestāties LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDĀ. Apsolos tajā iemaksāt $ ..... (vismaz $500). Šo summu, sākot ar 1979. gadu —

☐ Iemaksāšu vienā reizē;

☐ nomaksāšu pakāpeniski ..... gados, katru gadu iemaksājot $ .....

☐ novēlēšu testamentā un uzdošu Fondam testamenta parakstīšanas datumu. Ziedojums Latvijas Brīvības Fondā ierakstāms kā novēlējums —

☐ no .....

☐ .....

☐ Nevēlos iestāties Latvijas Brīvības Fondā, bet tekošai nacionālpolitiskai darbībai pievienoju $..... ziedojumu.

Paraksts: .....

Vārds un adrese: .....

Datums: .....

RELIĢIOSKĀ DZĪVE

Dieva baušļi

Turiet visus godā, mīliet brāļu saimi, bīstaities Dievu, godājiet valdnieku. 1. Pēteŗa vēst. 2,17.

Bībelē atrodami daudz un dažādi baušļi. Bauslis nozīmē — Dieva likums. Dievs saka, pavēl, un mums cilvēkiem — jāklausa, jāpilda.

Mēs, varbūt, labi pazīstam Dieva 10 baušļus, kā tie top mācīti katķismā.

Svētajos rakstos Jēzus runā par diviem baušļiem:

„Tev būs Dievu savu Kungu mīlēt no visas sirds un no visas dvēseles un no visa sava prāta... Otrs tam līdzīgs ir: Tev būs savu tuvāku mīlēt kā sevi pašu..." (Mateja ev. 22,37 un 39).

Apustulis Pēteris min četrus citus baušus, kas mums kā kristiešiem būtu jāpilda. Ievērosim tos tieši šodien!

Pirmkārt: Turiet visus godā! Tas nozīmē, ka mums būs katru mūsu līdzcilvēku uzskatīt kā sev līdzīgu, jo katrā no tiem ir Dieva dota nemirstīga dvēsele. Pret šo Dieva doto dvēseli mums jābūt goddevīgiem.

Otrkārt: Mīliet brāļu saimi! Tas nozīmē, ka mums jāveltī sevišķa vērība tiem, kas ir mūsu ticības biedri. Tie garā ar mums ir tuvāki, mūsu brāļi.

„Tad nu, kamēr mums ir laiks, darīsim labu visiem, bet sevišķi ticības biedriem" (Galatiešiem 6,10).

Trešķārt: Godājiet valdnieku! Ar to apustulis izsaka, ka mums būs ar goddevību un cieņu raudzīties uz tiem, kas izpildā mūsu sabiedrībā augstu amatu. Nav te no svara, kāds ir tad šī augstā amata nesēja personiskais dzīves vai pasaules uzskats. Bet — viņa pildāmais augstais amats lai rada mūsos pret to cieņu.

„Tad dodiet ķeizaram, kas ķeizaram pieder, un Dievam, kas Dievam pieder" (Mateja ev. 22,21).

Un ceturtkārt: Bīstaities Dievu! Trīs iepriekšējos baušļus spējam izpildīt, ja vispirms pildām šo ceturto — patiesi bīstamies Dievu.

To apzinājās arī Mārtiņš Luters, kad viņš visus desmit baušļus paskaidrojot saka:

„Mums būs Dievu bīties un mīlēt."

Protams, te nav kalpa bailes pret kungu, bet bērna bijība savam tēvam, un ar Jēzus nākšanu pasaulē Dievs ir mums kļuvis par tēvu.

Eduards Ķerģis

Mūsu tēvs debesis

Tāpēc jums būs tā lūgt: Mūsu Tēvs debesīs... Mateja ev. 6,9.

Mūsu Tēvs debesīs! Mēs pateicamies Tev, ka Tu, gan būdams augstāks par mums un visu radību, tomēr esi mums tuvu kā Tēvs, kas mūs mīlē un gādā par mums.

Svētīts lai top Tavs vārds! Mūsu sirdīs un visā mūsu dzīvē, lai mēs būtu patiesi bagāti, jo visnabadzīgāki ir tie, kam nekas nav svēts.

Lai nāk Tava valstība, kas ir taisnība, miers un prieks Svētajā Garā.

Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes! Lai tas notiek arī ar mums. Tik dod mums arī spēku ticēt, ka vienmēr un visur Tava griba izteic Tavu mīlestību, un ka tiem, kas Tevi mīl, visas lietas nāk par labu.

Mūsu dienišķo maizi dodi mums šodien un māci mūs arī saprast, ka cilvēks nedzīvo no maizes vien.

Un piedodi mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem. Jā, māci mūs jau šodien piedot ikvienam, jo mums jau šodien arī vajaga piedošanas no Tevis, tāpēc ka mēs visi esam grēkojuši.

Un neieved mūs kārdināšanā, bet dod mums spēku būt stipriem, skaidriem, uzticīgiem. Esi Tu, Dievs, mūsu spēks un vairogs!

Bet atpestī mūs no ļauna — no ļaunām domām, ļauniem vārdiem un no visa, kas mūs draudētu novērst no Taviem ceļiem.

Mēs pateicamies Tev, mūsu Dievs, ka šai mūsu Pestītāja lūgšanā mūsu sirds ir varējusi ticībā runāt ar Tevi. No šī svētā brīža varam celties un iziet dzīvē ar dvēseles mieru, paļāvību un cerību, jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi.

Žanis Kristbergs

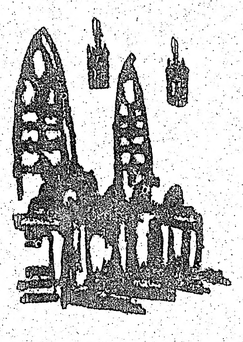

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.
„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

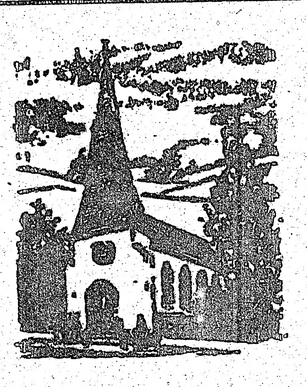

Baznīcas ziņas

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide jūlijā un augustā nebūs draudzes kancelejā noteiktās stundās, bet sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās pa tālruni: mājās 766-5525 vai Saulainē, 1(705) 424-1118.

29. jūlijā pl. 19.30 dievkalpojums dievnamā. Saulainē pl. 10.30 dievkalpojums.

5. augustā dievkalpojums nenotiks.

5. augustā Bērnu svētku dievkalpojums Saulainē pl. 10.

12. augustā dievkalpojums dievnamā pl. 10. Dievkalpojums Saulainē pl. 10.30.

19. augustā dievkalpojums dievnamā pl. 10. Dievkalpojums Saulainē sakarā ar Ticības celsmes dienām pl. 19.30.

26. augustā pl. 10 dievkalpojums dievnamā.

2. septembrī sakarā ar Jaunatnes dziesmu svētkiem Montrealā dievkalpojums nenotiks.

6. septembrī, ceturtdienas vakarā, dievkalpojums 19.30.

9. septembrī pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Jorkas kapsētā.

16. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

23. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

30. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

7. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas svētdienas dievkalpojums. Programma. Aicināti arī citu draudžu locekļi.

14. oktobrī pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc tam draudzes pēcpusdiena ar loteriju. Dievkalpojumā un sarīkojumā atzīmēs draudzes dāmu komitejas 30 gadu darbību.

21. oktobrī pl. 11 jaunatnes svētdienas dievkalpojums.

28. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālītis vasaras mēnešos neatradīsies kancelejā noteiktās stundās, bet būs sasniedzams mājās, tālrunis 482-5743 vai Sidrabenē, 1(416) 335-2030.

29. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē. Bērnu svētki.

5. augustā pl. 10 dievkalpojums baznīcā.

12. augustā pl. 10 dievkalpojums ar dievgaldu baznīcā. Pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

19. augustk dievkalpojuma baznīcā nebūs. Sidrabenē pl. 10 dievkalpojums. Bērnu nometnes slēgšana.

No 19. — 25. augustam Ticības celsmes stunda Saulainē.

26. augustā pl. 10 dievkalpojums baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

29. jūlijā pl. 11 diekalpojums Tālavā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes jūlija un augusta mēnešos nenotiks.

Dievkalpojumi katru svētdienu pl. 11, izņemot, 5. augustu un 2. septembri, kad garās nedēļas nogales dēļ dievkalpojumi atcelti.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

29. jūlijā dievkalp. nebūs.

5. augustā pl. 10 dievkalpojums.

12. augustā pl. 10 dievkalpojums.

19. augustā pl. 10 Kapu svētki Woodland kapsētā, dziesmu lapiņas.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

28. jūlijā Tērvetē 15 gadu darbības atceres svētbrīdis.

29. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tērvetē.

4. augustā pl. 20 nometnes slēgšanas dievkalpojums Tērvetē.

5. augustā pl. 13.30 dievkalpojums.

12. augustā pl. 11 Brīvības cīņu pieminas dievkalpojums Ezerkalnos.

19. augustā pl. 13.30 dievkalpojums.

26. augustā dievkalpojuma nebūs.

31. augustā pl. 20 Jaunatnes dziesmu svētku dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. — Mūzikāli priekšnesumi.

2. septembrī dievkalpojuma nebūs.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

22. jūlijā pl. 11 Kapu svētki Beechwood kapsētā, 24. sekcijā. Lietainā laikā pl. 19.30 baznīcā. Dziesmu lapiņas.

29. jūlijā Kapu svētku dievkalpojums Soo draudzē.

Latviešu misijas radio raidījums „BRĪTIŅŠ AR DIEVU" nepārtraukti 28 gadu gājumā
Katru svētdienas rītu no pkst. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Lakšmanis
166 Dorset Rd. Scarboro, Ont. tālr. 261-4318

PRIEKA VĒSTS
Kristīgo latviešu radio raidījums
katru svētdienu pl. 3.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevensen Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac. 100 Hunting St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bafalo TV stac. 29, 700 Club, lk dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros
Radio FM CBN 107.7
24 stundas Tel. 889-8126.

Uzvarētāji Bērzainē

Toronto Mednieku un makšķernieku kluba internās šaušanas sacīkstes 14. jūlijā kluba īpašumā Bērzainē norisa tveicīgos laika apstākļos, pulcinot 27 šāvējus. Sacensības ar mazkalibra šauteni vadīja E. Viškers. „A" klasē meistargodā tika G. Paeglis ar 554 punktiem (iesp. 600). Ar līdzīgu punktu skaitu sekoja O. Zvirgzdgrauds; tresā vietā A. Rūdolfs (546). „B" klasē E. Viškers (549) un Laura Rūdolfa (520). „C" klasē: A. Vjakse (519), K. Krieviņš (487) un O. Pauderis (470).

Māla baložu šaušanas disciplīnās individuālā šaušanā „A" klasē meistarnosaukumu izcīnīja J. Muskats ar 49 baložiem (iesp. 50); H. Leitis (48) un Z. Sproģis (45). „B" klasē — E. Innis (44), A. Rūdolfs (43) un A. Tropiņš (42).

Handicap (ar priekšā došanu) no iespējamiem 25 baložiem uzvarēja R. Jākabsons (24), A. Rūdolfs (22) un H. Leitis (21). Dubultbaloži: „A" klasē (iesp. 50): J. Muskats (44), A. Tropiņš (43) un K. Krieviņš (40). „B" klasē: E. Innis (41), E. Ģīmis (38) un J. Beitiņš (38). „Internacionālajos" baložos „A" klasē (iesp. 50): A. Mackars (38), K. Krieviņš (37) un H. Leitis (35). „B" klasē: R. Jākabsons (42), E. Innis (41) un G. Paeglis (37).

Māla baložu šaušanas sacensības vadīja kluba sporta daļas vadītājs A. Mackars ar palīgiem. Karstā laika apstākļi kavēja sacensību raitāku norisi kādēļ nenotika sacensības šaušanā ar pistolēm. Uzvarētājiem balvas izsniedza kluba priekšnieks J. Atmata un ar atzinības vēlti apsveica kluba biedru Viktoru Veidemani par Bērzaines dīķa rakšanas darbu izkārtošanu.

K. Šverna ceļojošo balvu kā acīkšu dienas veiksmīgākais māla baložu šāvējs ieguva Ēriks Innis. Trīs klubu (Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu) ekstērnās šaušanas sacīkstes notiks 11. augustā, pl. 10 Bērzainē. Pēc sacīkstēm zaļumballe.

O. K.

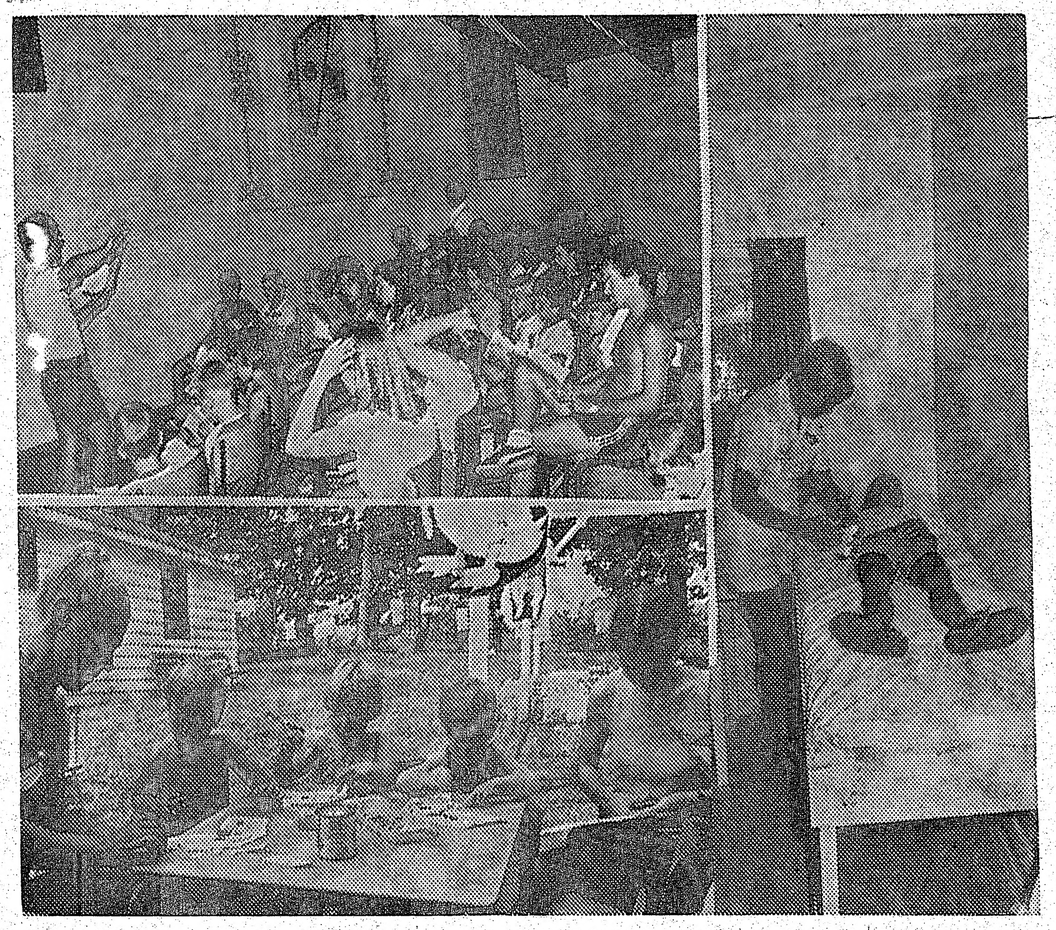

Ainas no Sidrabenes šīs vasaras bērnu nometnes. Augšā pa kreisi — Sidrabenes lielajā zālē bērni dzied mācītāja Juŗa Cālīša vadībā. Apakšā — mazie bērni nodarbībās. No kreisās: vadītāja B. Kvapezinska, mazie nometņotāji Zenons, Astrīde un Zinta un vadītāja S. Lagzdiņa. Labajā pusē Ausma Upmale ambulancē pārsien ievainojumu Edgaram Apsem.

Foto: V. Plampe

RUDZPUĶU BALLE MEŽCIEMĀ

sestdien, 4. augustā, pl. 19.

Svētdien dievkalpojums.

Dzintariešu referāts u.c. priekšnesumi.

Visus ļelūdz

Mežciema pārvalde

DIEVS UN CILVĒKI

(Patiesība darīs jūs brīvus)

J. Šķirmanta esejas Kristus mācības labākai izpratnei. Danutes Šķirmantes vāks, cena $7.00, dabūjama grāmatnīcās un Jāņa Šķirmanta apgādā, 848 Hinman Ave., Evanston, Ill. 60202, USA.

Romāns par latviešu leģionāriem

IN THE SHADOW OF FREEDOM

by Egils Kalme — Manor Books $1.95.

Pieprasāms ASV un Kanadā visos veikalos, kur ir brošēču grāmatu stends. Veikalos nonāk tikai „bestselleri" un tās grāmatas, kuŗas pircēji pieprasa, tādēļ ir svarīgi, lai latvieši šo grāmatu pieprasa daudzos veikalos. Nenokavējiet! Brošētas grāmatas ātri izņem no stendiem, lai dotu vietu jauizdevumiem. Atkalpārdevēji šo grāmatu var pasūtināt: MANOR — Book Mailing Service, P. O. Box 690, Rockville Centre, N.Y. 11571, USA.

Tiesībnieks Nikolajs Ozols 70 gadnieks

Uz 70 dzīves gadiem 13. jūnijā atskatījās Amerikas latviešu palīdzības fonda Indianas apgabala pilnvarnieks tiesībnieks Nikolajs Ozols, dzimis 1909. g. Rīgā. Viņš 1939. gadā beidzis Latvijas universitātes tiesībzinātņu fakultāti, visu studiju laiku strādājot Rīgas apgabaltiesā. Pēc sarkanarmijas iebrukuma Latvijā strādāja Rīgas ostā. Vācu laikā atgriezās savā profesijā un strādāja par izmeklēšanas tiesnesi un Rīgas apgabaltiesas viceprokuroru. Bēgļu gados Vācijā bija Bavārijas apgabala latviešu komitejas loceklis. Daudziem tautiešiem palīdzējis izceļošanā uz aizjūŗas zemēm. Līdz aiziešanai pensijā 1974. gadā strādājis rūpnīcā Indianapolē, kur piedalījies Indianapoles latviešu draudzes dibināšanā, būdams tās pirmais priekšnieks. Bijis arī Indianapoles latviešu biedrības izglītības komisijas vadītājs un noorganizējis latviešu skolu. Piedalījies Indianas korporāciju kopas dibināšanā, vairākkārt būdams tās seniors. Kopš 1927. gada pieder pie korporācijas Fraternitas Lettica saimes, vairākus sēmestrus bijis tās seniors. Kopā ar dzīvesbiedri Rasmu, tautsaimnieci, izaudzinājuši divas meitas — Dagniju, matēmatiķi, un Ingrīdu Ivetu, ārsti. Jubilārs vēl tagad aktīvs visos nacionālajos pasākumos, rādīdams jaunajiem cildenu paraugu. Viņš godam nopelnījis visa vietējā „latviešu pagasta" atzinību, līdz ar vēlējumu neatrauties arī turpmāk no sabiedriskajām rosmēm un piedalīties ar savu labo padomu.

Vanagu Kārlis

Apsveikumi dziedonim

Sakarā ar baritona Alberta Vītola 60 dzīves gadiem, kuŗu atceŗi plašāk atzīmēja jau agrāk, DV vīru koŗa Kanadā sarīkojumā. 15. jūlija vakarā dziedoņu Ženijas un Alberta Vītola mājā gaviļnieku bija ieradušies sveikt vēl ģimenes piederīgie un draugi. To vidū bija arī DV Toronto nodaļas pārstāvji — sekretārs V. Brasliņš un Osvalds Kļavenieks.

O. K.

Toronto pilsētas atkritumu savākšanas plāns

Simcoe diena (Civic Holiday)

PIRMDIEN, 6. AUGUSTĀ,

atkritumus nesavāks.

Parasto pirmdienas savākšanu izdarīs otrdien, un parasto otrdienas savākšanu izdarīs trešdien.

Trešdien, 1. augustā, nesavāks laikrakstus un smagos priekšmetus (ledusskapjus, dīvānus, matračus, kokus u. c.). Tos savāks nākošajā trešdienā, 8. augustā.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.

Commissioner of Public Works City of Toronto

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ātri nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1688A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0286 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd.,
Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2160 Dundas St. West, Toronto
533-6553

Andrejs Šteinbachs
6366 Drummond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Globālā daiļamatnieku sanāksme

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda daiļamatniecības saiets un darbu izstāde notiks 6. un 7. oktobrī Klīvlandē, Apvienotās draudzes namā. Daiļamatnieku sapulcēšanās priekšdarbus kārto PBLA Kultūras fonda daiļamatniecības nozares vadītāja Anna Graudiņa ar palīgiem. Piepalīdzīga izstādes izkārtošanā būs arī DV apvienība. Visi brīvās pasaules daiļamatnieki aicināti piedalīties saietā, un ar saviem darbiem izstādē — aušanas, podniecības, keramikas, ādas, koka, dzintara, dārgmetalla, stikla un citu materiālu tehnikā. Piedalīšanās pieteicama līdz 1. augustam Annai Graudiņai, 1193 Northrup Rd., Penfield, New York, 14526.

Lietiskās mākslas darbus izvērtēs sevišķa žūrijas komisija, kas piešķirs labākiem darbiem godalgas. Apbalvotos daiļamatniekus paziņos Latvijas valsts proklamēšanas atceres svētkos 18. novembrī. Lietiskās mākslas izstādes sarīkošanā piedalīsies arī Kultūras fonda referente Velta Vilsone no Kanadas, Māra Grīna no Klīvlandes, Olģerts Kučers no Bostonas un vēl citi. Šī būs trešā daiļamatnieku sanāksme. Otrā notika 1976. gadā dziesmu svētku laikā Toronto.

Arī pirmais saiets pirms vairākiem gadiem notika Klīvlandē ALA Kultūras biroja un Latviešu institūta izkārtojumā. Saieta norisē iecerēti vairāki referāti par lietiskās mākslas tematiem. Paredzētas arī paneļa pārrunas, pieskaroties aktuāliem jautājumiem par kvalitātes celšanu, atšķirot rūpniecības ražojumus no īstiem mākslas darbiem, kādēl sagaidāmi vairāki ierosinājumi par mazvērtīgu izstrādājumu novēršanu dziesmu svētku tirdziņos, tautisku darinājumu veikalos un sabiedriskos sarīkojumos. Tāpat jāizvairās, lai neieplūstu no okupētās dzimtenes ievestie darbi, kuru kvalitāte zema un neatbilst tautiskās mākslas standartam.

Dalības maksa par piedalīšanos saietā un lietiskās mākslas izstādē 10 dol.

J. E.

Izīrējamas

2 nemēbelētas istabas, virtuve un vannas istaba otrā stāvā, Coxwell - Gerrard rajonā.
Tel. 463-0338.

Izdevīgs laiks pasūtināt vai atjaunot

spalvu un dūnu pēļus, segas un spilvenus.

Zvanīt 787-9021.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un auduni, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

DALT'S HONDA

2343 Eglinton Ave. W., (pie Caledonia)) Toronto, Ont. M6E 2L6. Tel. 789-4101

Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā

Lepnumu augstāko atzinību Kanadā par klientu iecilu apkalpošanu. Esot DALT'S HONDA pārstāvis, ceru uz tautiešu tādu pašu uzticību un atsaucību, kādu tie man parādījuši manos līgajos darbības gados, strādājot EATON firmā. Tel. mājā 742-0368. Nikolajs (Nick) Mednis

Labo visāda veida automašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks SAMS MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant),
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz 12.00.

FOAM-TECH
INSULATION CONTRACTOR
Namejs BATRAKS — (416) 274-3938
TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, kā arī treileŗus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.
P. O. Box 1, Station A, Mississauga, Ont. L5A 2Y9

LATVIEŠU VĒSTURES MŪZEJS
meklē dažādus priekšmetus, kas liecina par latviešu dzīvi, ģimeni, darbu un kultūru.
Informācijai — A. Brumelis, 210 Kirk Dr., Thornhill, Ont. L3T 3L8, Canada.
Tel. 1-416-889-0472

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1980. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu skates telpas
CITATION
CHEVROLET **OLDSMOBILE**
CHEVELLE **OMEGA**
CAMARO **CHEVETTE**
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
Hans Plaude **Tālr. HO 6-1131**
Robertsons Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

TORONTO NODAĻAS BIROJS
1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5
Tālr. 533-9415
Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8
Tālr. 527-4344
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp. — 8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.
Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūlija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešdienās no pl. 7.00 — 9.00 vakarā

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 9% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksājot katru mēnesī, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.50% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad 5% likmo samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 10% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu, un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt).

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $1000 min., par 9,75% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katru noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 par 11.25%
Atklāta otrā hipotēka par 12.5% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10.000 nodrošinātmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 12% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10.000 par 13% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 12% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. *Īpašnieks K. Kedzierski*

Dāmu un kungu

DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes.

Runā vāciski

Old Mill Tailors

7 Riverview Gardens—769-9535

pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

RM

ROSAR-MORRISON

FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

VALUTE

● DIMANTI ● PULKSTEŅI

● LATVISKAS ROTAS

JEWELLERY LTD. Zeltkalos

ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

GABRIŅA

DRAUGS & ZIEDS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.

Māra Gugāns-Lūsis

HELLO WORLD

Travel Ltd.

1843 Avenue Rd., Toronto,

Ontario, Canada, M5M 3Z4

Tel: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumu jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi (Pollen)

Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel 534-0563

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St.,

(Pie Bloor St.) Toronto

Ont. M5R 3G1

Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS

DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrumi

GRĀMATAS DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM

Latvijas pilsētu apraksti	$11.50
Latvijas iekš. droš. nostiprināšanās vēsture	$9.50
J. Šķirmants — Dievs un cilvēks, esejas	$7.00
L. Ozolkalne — Ugunī, dienas grāmata	$12.50
A. Aizsilnieks — Dzīves šūpotnēs, atm.	$14.00
Jūl. Roze — Latvijas īrtausmā, saulrietā, atm.	$10.50
Ed. Šmugajs — No Rīgas līdz Putlosai, atm.	$7.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
J. Širmanis — Brīnumi un brīnumiņi, pasakas	$7.00
K. Kezbers — Alkazars, rom.	$11,00
H. Moors — Rītdiena nek ad nenāks, rom.	$9.70
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom.	$12.00
Es ticu, velt. archib. A. Lūsim	$10.50
Jānis Rainis, dzejoļu izlase	$2.50
H. Enzeliņš — Valmiera un apkārtne	$9.50
T. Budiņa-Lazdiņai—Teach Yourself Latvian	$9.00
Dr. V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
K. Bachmanis - Latvieši Ukrainā (1917-1919)	$10.00
A. Voitkus — Ogles pelnos, rom.	$9.00
V. Kārkliņš — Vientulības kalns, rom.	$12.00
M. Vētra — Rīga toreiz, atm.	$11.00
A. Michelsons — Klibā skroderа iela, rom.	$8.50
A. Bērziņš: Pazīstamas sejas	$8.50
A. Daugulis — Viļņu dziesma, st.	$4.50
L. Cauka — Meklējot balto ceļu, dz.	$5.00
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis III	$26.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Omars Heijams	$13.00
Pravietis	$15.00
A. Niedra — Mana bērnība un puikas gadi	$10.00
Valmiera pulka vēsture	$18.00
J. Babre—Jēzus Nācarietis, mīl. der. II d.	$12.00
V. Hāzners Varmācības torņi, atm.	$24.00
P. J. Babris — Silent Churches	$19.50

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St. ,Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Darba laiks darbdienās no plkst. 12 — 7.30 vak., sestdienās no plkst. 9 — 1 dienā. No 15. jūn. līdz 15. sept. sestdienās slēgts.

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Latviešu . . .

(Turpinājums no 6. lp.)

acs; tur deputātus atļauts nominēt pilsoņu kopsapulcēm.

Arī šinīs vēlēšanās vienā rejonā var izvirzīt vairākus kandidātus. Tas gan nevienā pantā tieši nav norādīts, tāpat kā pirmajā likumā, bet vienīgi septītās sadaļas 37. pantā noteikts, ka apgabalu vēlēšanu komisijām jāreģistrē visi deputātu kandidāti, kas izvirzīti attiecīgajā vēlēšanu apgabalā. 34. pantā kandidātu izvirzīšanas kārtības noteikumi gan nosaka, kā kandidāti izvirzāmi, bet nekā noteikta, vienīgi to, ka kandidātu ievēl sapulce ar balsu vairākumu. Iespējas izvirzīt vairākus kandidātus būtu, bet līdzšinēja prakse rāda pretējo, tāpēc arī turpmāk vietējās pašpārvaldes vēlēs tāpat kā līdzšim — balsos tikai par vienu kandidātu.

Augstākās padomes pieņemtais lēmums par darba ļaužu tiesisko audzināšanu aptver pavisam 10 noteikumus. Tiesiskā audzināšana skolās, tāpat universitātēs, būs jauns mācības priekšmets. Tanī ietverta ne tikvien tiesiskā, bet arī tikumiskā audzināšana.

Jau pats pirmais noteikums paredz, kā jānorit tiesiskai audzināšanai, proti, par pamatu jāņem Maskavas partijas centrālas komitejas lēmums par ideoloģisko un politisko audzināšanu. Protams, jāstudē Brežņeva runas un raksti, tāpat kā senāk Staļina. Jāpanāk, lai visas imperijas konstitūcijas un Latvijas konstitūcijas panti pilnā mērā ieietu visu Latvijas iedzīvotāju ikdienas darbības praksē, lai katrs cilvēks labi zinātu savas tiesības un brīvības, citiem vārdiem, ko drīkst un ko nedrīkst, un to nesaraujamo sakaru ar pilsoņa pienākumu godprātīgu veikšanu.

Šī pilsoņu tiesiskā audzināšana attiecīgajām ministrijām jāizvērš visā valstī, sākot ar lielajām rūpnīcām, iestādēm un skolām, līdz pat kolchoziem, valsts saimniecībām un ciematiem. Lietojot šo lēmumu, jāizaudzina jauni, labāki cilvēki. Ne velti pagājušajā rudenī partijas centrālās komitejas sēdē Brežņevs lamājās par cilvēku nolaidību, neuzņēmību un neatbildību, kāda parādoties visur, bet sevišķi uz laukiem ražas novākšanas laikā.

P.B.

Paslēptie . . .

(Turpinājums no 13. lp.)

Katrs, kas atstājis PSRS pēc 1921. g. bez atļaujas, vai kuŗu vecāki to darījuši, rīkotos gudri, ja pirms Pad. savienības apmeklējuma uzmanīgi pārdomātu, neņemot vērā, kas teikts jaunajā padomju pavalstniecības likumā, kas nepārprotami pasaka, ka Pad. savienībai ir „likumīgas tiesības" katru uzskatīt par savu pavalstnieku, ko tā vēlas kvalificēt kā savu „īpašumu".

Pēc Pētera Vortingtona raksta Toronto Sun 10. jūlija izdevumā)

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Alcan Building Products
Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

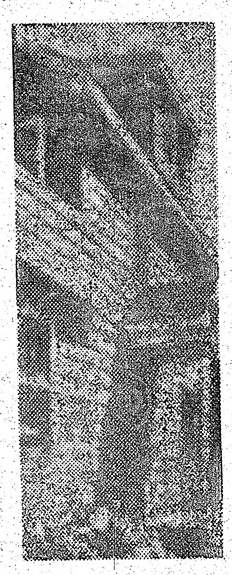

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot**
ALCAN 20 gadu garantija

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

Vasara aizsteidzas - atmiņas paliek

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2 (416) 863-1166

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ
TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

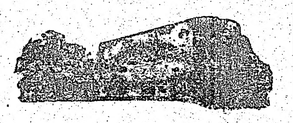

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

OPTICAL STUDIO
A. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Specializējies kontaktlēcu nozarē. Liela izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1538 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kredītsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Plašā izvēlē
latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu trauciem (īpatnēji latviski medus dzirnavu un saļi).
ZIGFRĪDS JURAŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1422A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 532-6182

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....

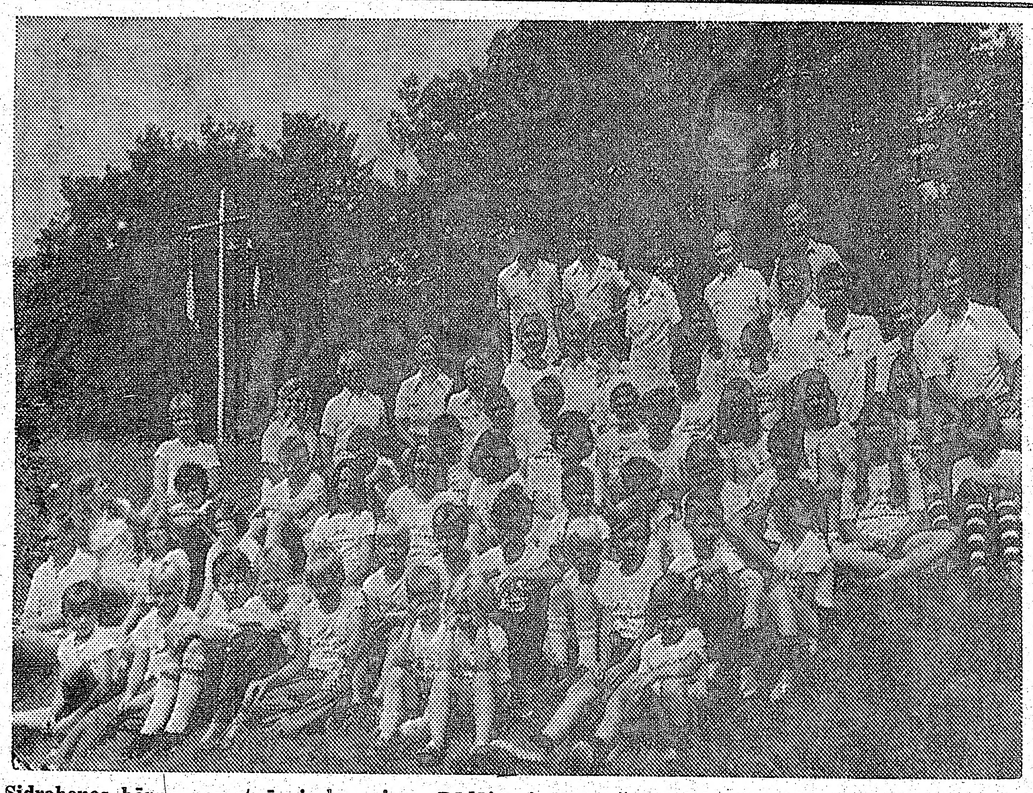

Sidrabenes bērnu nometnē pie karogiem. Pēdējā rindā augšā pa labi nometnes vadītājs māc. Juris Cālītis.
Foto: V. Plampe

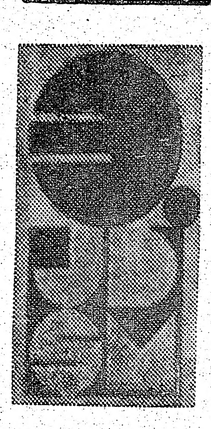

III LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU, LAIKĀ NO 1979. GADA 31. AUGUSTA — 3. SEPTEMBRIM MONTREALĀ,

IEEJAS KARŠU PASŪTINĀJUMA ZIME

1. SVĒTKU APVIENOTAIS DIEVKALPOJUMS 31. augustā, plkst. 20.00, QE		KOLEKTE	
2. SVĒTKU SKATES, visu svētku laiku		PRET ZIEDOJUMIEM	
3. DZIESMU SPĒLE — VAROŅDARBI 1. septembrī, plkst. 14.00, Place des Arts. Bērniem un dalībn.	I v. II v.	$ 8 ..... $ ..... $ 6 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
4. SVĒTKU KONCERTS 1. septembrī, plkst. 17.00 Place des Arts. Bērniem un dalbn.	I v. II v.	$ 6 ..... $ ..... $ 5 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
5. SADRAUDZĪBAS VAKARS 1. septembrī, plkst. 20.30. Vakariņas QE. Programmas izpildītājiem		$ 7 ..... $ ..... $15 ..... $ ..... brīvs ..... —	
6. JAUNDARBU KONCERTS 2. septembrī, plkst. 13.30, Place des Arts. Bērniem un dalībn.	I v. II v.	$ 6 ..... $ ..... $ 5 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
7. TAUTAS DEJU UZVEDUMS 2. septembrī, plkst. 17.00, M. Richard arēnā. Bērniem, dalībn.	I v. II v.	$ 6 ..... $ ..... $ 5 ..... $ ..... $ 4 ..... $	
8. SVĒTKU BALLE. Spēlēs Runči. 2. septembrī, plkst. 20.30, QE. Vakariņas		$ 7 ..... $ ..... $16 ..... $	
9. ALJA UN LNJAK BROKASTIS 3. septembrī, plkst. 8.00, QE		$ 6 ..... $	
10. RAKSTNIEKU UN MŪZIKU RĪTS 3. septembrī, plkst. 9.00, QE Bērniem, svētku programmas izpild.		$ 5 ..... $ ..... $ 2 ..... $	
Pavisam kopā:		$ ..... $	

Visas cenas Kanadas dolaros. Bērniem un svētku dalībniekiem pazeminātās cenas tikai iepriekšpārdošanā! Svētku laikā pie kasēm pilnas cenas. Čeki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda un nosūtāmi — 3. Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku rīcības komitejai, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Que., Canada, H9X 2R2.

Pasūtinātāja vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Divas Omartija kundzes

Rietumu krasta dziesmu svētku otrās dienas vakarā Sanfrancisko notika teātŗa izrāde Sanfrancisko Veterānu nama Herbsta teātŗa zālē, kur bija pulcējušies ap 700 skatītāju. Izrādīja Anšlava Eglīša komēdiju Omartija kundze. To bija iestudējis Mazais teātris Sanfrancisko režisora L. Siliņa vadībā.

Aleksandru Omartiju tēloja Vija Vētra, bet viņas vīru Klāvu — pats režisors. Olivera Vilka lomā bija redzams viesis no Sietlas — Ivars Miķelsons, un Olivera tēvu Bernardu tēloja Tālvaris Turaids. Mārtiņš un Alīda Loči bija Dainis Turaids un Brigiti Siliņa. Amerikāņu sekretāres Beates Boringeres lomā bija redzama Mirjama Krūmiņa, kas, liekas, bija samērā nesen aicināta par aizstājēju svētku vadonī uzrādītajai Boringeres lomas tēlotājai Igūnai Pampei.

Lai gan pagājuši jau turpat divi gadu desmiti, kopš daļa no izrādes apmeklētājiem bija redzējuši Omartija kundzi O. Uršteina režijā, tomēr šķita, ka no šīs agrāk redzētās izrādes bijusi liela atšķirība. Klausoties vairākos dažādu skatītāju novērtējumos, neizdevās saklausīt kādu salīdzinājumu par labu Sanfrancisko teātrim. Skatītāji tomēr ļoti atzinīgi vērtēja dziesmu svētku izrādē redzētās Omartija kundzes (Vijas Vētras) skatuvisko tēlu, stāju un kustības.

Nesaderīgi ar tēlotajiem apstākļiem Klāva Omartija izskats bija pārspīlēti kariķēts, kas nebija darīts ne režisora O. Uršteina, no arī režisora K. Gulberga iestudētajās izrādēs Austrālijā. Laba daļa no skatītājiem apgalvoja, ka L. Siliņa tēlotais Omartijs gandrīz nav atšķīries no dažiem citiem šī aktiera tēlotajiem tipiem. Atzinīgi publika novērtēja Sietlas aktieri I. Miķelsonu Olivera Vilka lomā, kaut arī labāka dikcija vietām viņam būtu palīdzējusi. Izrāde noritēja raiti, taču likās, ka vēl daži mēģinājumi būtu palīdzējuši aktieŗu kopējā snieguma labā.

Dekorātors bija Raimonds Staprāns, dekorāciju gatavotājs — Ilmārs Bīns. Par gaismojumu rūpējās Armīns Staprāns, par kostīmiem — Brigita Siliņa, par skaņām — Andra Kadile.

K.K.

Bērnu un sporta svētki Saulainē

Saulaines gadskārtējie bērnu un sporta svētki šogad ilgs divas dienas, 4. un 5. augustā. Tie sāksies sestdien 4. augustā, pl. 10 ar sporta spēlēm, sacensībām peldēšanā un vieglatlētikā. Vakarā ugunskurs ar bērnu priekšnesumiem. Svētdien notiks arī tradicionālās volejbola sacīkstes starp Saulaini un Sidrabeni. Svētdien, pl. 10 svētkus ievadīs mācītāji A. Celms no Rietumvācijas, J. Cālītis un I. Gaide ar dievkalpojumu pie Kritušo karavīru pieminekļa. Pēc tam bērnu un jauniešu priekšnesumi par pasaku tematiem. Būs iekārtotas arī dažādu nodarbību novietnes. Svētku galvenie rīkotāji Saulaines nometnes vadība ar komandanti Sandru Budenieci.

Kara ...

(Turpinājums no 1. lp.)

bu, ka kaŗa noziedznieki nevarot dzīvot nesodīti vācu tautas vidū.

Pēc trešā lasījuma debatēm noilguma likumu atcēla ar 255 pret 222 balsīm. Ja sēdē būtu ieradušies visi 518 deputāti, tad balsošanas iznākums varēja būt citāds.

Patiesībā kā politiķi, tā visa vācu tauta labprātāk būtu pavilkusi svītru zem visiem naci noziegumiem un ļāvusi tiem iegrimt aizmirstībā, bet Hitlera laika cietēju balsis bija par skaļām, lai viņu prasības neuzklausītu. Tāpēc valdība bija spiesta panākt parlamentā noilguma likuma atcelšanu. Tagad nacionālsociālistiskās Vācijas laika nodarījumu procesi var ievilkties vēl 21. gadu simtenī.

Rietumvācijā nāves sods sen jau atcelts, un arī uz mūžu notiesātos nevar turēt apcietinājumā ilgāk kā 15 gadus. Tāpēc pēdējā laikā kaŗa noziegumu prāvās piespriestie soda termiņi ir samērā īsi.

P. B.

Latvijā izplūdusi indīga gāze

Cīņa savā 27. jūnija numurā ziņoja par negadījumu ar sašķidrinātā amonjaka cisternu. Šoferis Ivars Juchimenko cisternu ar šķidrināto amonjaku no Ventspils vedis Dobeles kolchozam, bet pie Ugāles automašīna ar visu cisternu apgāzusies. No tās izplūdusi indīgā viela un ietinusi tuvāko apkārtni zilganā miglā. Laikraksts ziņo, ka neviens cilvēks neesot cietis. Nomelnējuši gan vairāki hektāri zālāju, šosejas malas krūmāji un liepu alejas. Šoferis it kā bijis iereibis un nodots tiesai.

Milicija un ugunsdzēsēji vien nevarējuši nelaimi novērst. No Ventspils ostas izsaukta speciāla glābšanas komanda. Viņi gāzu maskās un tērpušies speciālos apģērbos amonjaka izplūdumu apturējuši.

Kā zināms, Ventspils ostā ASV inženieŗi ar attiecīgo firmu kapitālu uzcēla šķidrā amonjaka ražošanas rūpnīcu, kuŗā apstrādā no ASV importētās izejvielas. Ventspils rūpnīca šķidināto amonjaku kolchoziem un valsts muižām sāka piegādāt šī gada aprīlī, iepildītu speciālās auto cisternās.

—pb—

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē